Büyük edib
HALID ZİYA UŞAKLIGİLİN
yeni eseri:
İffiyar Dost
Kitabcılardan isteyiniz.

Cumhuriyet

Onaltıncı yıl sayı: 5528

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir ve evi: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı 24299 - 24290

Pazar 1 Birincitesrin 1

İSTANBUL 10071 SARAYI

Kont Ciano Berline Gitti

Hitler, son siyasî faaliyetler hakkında izahat verecek

Türk-Sovyet görüşmelerine dün tekrar başlandı

Muvvet muvazenesi

Almanyanın Lehistan aleyhine açtığı harb, ister istemez Rusya hududlarına dayanacağı ve üzerinde anlaşma yapılmak için daha tedbirler alınmasa Sovyetler Cumhuriyetinin ergeç kendi hesabına alacağı fiilî tedbirlerle ehemmiyetli ihtilâtara sebeb vereceği muhakkak bulunduğu Almanya vaziyetin müşkülâtı dolayısile cihetleri gözönüne alarak Sovyet Cumhuriyetile Lehistan üzerinde daha evvel anlaşmağa teşebbüs etmişse bu teşebbüs malûm 23 ağustos tarihli Moskova ademi tecavüz paktına münhi oldu.

Almanyanın Lehistana vaki tecavüzü hangi derecede inkişaf ettikten sonra Rusya kendi hududlarına taallûk eden emniyet tedbirleri cümlesinden olarak Lehistan topraklarına girmiş ve buna karşı taraflı bir tazyik önünde inhilâl eden Lehistülkesi iki büyük devlet arasında taksim edilmiş bulunuyor, ve böylelikle Rusya ile Almanya kapı bir hudud komşu oluyorlar. Dikkate lâyık ki Lehistan vaziyetinin bu suretle teşekkülünden sonra dahi Sovyetler Cumhuriyeti bitaraflığını muhafazada devam eylemektedir. Nitekim Sovyetler Cumhuriyetinin Londra sefiri Maiski son günlerde İngiliz Hariciye Nazırı Lordhalifaks'ı ziyaretinde Sovyetlerin bu taraflığını teyid eylemiştir.

Filhakika son Moskova müzakerelerinin müntehi olduğu beyanmelerde Almanlarla Ruslar arasında hiçbir askerî ittifak sarahati olmayıp yalnız müteakıb vaziyetler için iki devlet istişare yapacakları kaydolunmakla ifa edilmiştir. Fazla olarak ayni beyaanmelerde harbin Almanya ile İngiltere ve Fransa arasında cereyan ettiği tasrih olunmaktadır.

Son Moskova müzakerelerinden çıkan manaya göre de Sovyet Cumhuriyetinin halen Almanya ile Piltere ve Fransa arasında cereyan etkte olan harbe iştirak mahiyetinde bir hareketten tevakki ederek ihtiyatlı bir vaziyet muhafaza ettiği anlaşılmaktadır. Müteakıb vaziyetler için yapılacağında mahsulunan istişarelerin herhangi bir taahhüd mahiyetini hâiz olmadığı ise meydandır.

İlk ve son Moskova müzakerelerine göre Rus - Alman münasebetlerini şöyle hulâsa etmek mümkündür:

Almanyanın Lehistan üzerine yapacağı sefer, Rusyayı mühim tedbirler almağa sevkedecekti. Lehistan seferinin bir Rus mukabelesini davet etmemesi için Almanya daha evvel Sovyetler Cumhuriyetile anlaşmağı muvafık bulmuş ve Sovyetler Cumhuriyeti bu muslihane hal tarzını tercih eylemiş. Dostane bir hava içinde cereyan eden bu muamelenin dayandığı zaruret ve samimiyetin muhafazasına itina olunur. Sovyetler için askerî mahiyette ileri bir taahhüdü tazammun etmeksizin

Vaziyet son Moskova konuşma ve anlaşmaları hariçte mütalea edildiği zaman sanki evvelâ Rusya müdahalesile merkezi, şarkî ve cenubî şarkî Avrupa sahasında bir nevi münasebet husule geldiğini kabul etmek zarureti olur. Danzig ve Koridor meseleleri etrafındeki ihtilâf olanca şiddetile cereyan ederken Sovyetler Cumhuriyeti pek fazla nazarı dikkate alınmaksızın Avrupa merkezî, şarkî ve cenubu şarkî hep hiç bir devletlerinin faik kuvvetlerile kat'î karşıya gibiydi. Almanyanın Rusya ile anlaşarak yaptığı hareket neticesi Rusyanın müdahalesi merkezî Avrupaya doğru ilerilemek ve Avrupanın şark beraber cenub şarkını

YUNUS NADİ

[Arkası Sa. 6 sütun 5 te]

Dün akşam Berline davet edilen İtalya Hariciye Nazırı Kont Ciano, birkaç ay evvel Ribbentrop'la birlikte meşhur Çelik paktı imzalarken

Roma 30 (Hususî) — Hariciye Nazırı Kont Ciano, Alman hükûmetinin daveti üzerine hususî trenle Berline hareket etmiştir. Nazır, Roma istasyonunda, Hariciye Nezareti erkânile Alman elçisi Baron Makenzen tarafından uğurlanmıştır.

Gazeteler bu ziyaretin ehemmiyetini tebarüz ettirmektedirler.

Londradaki akisler

Londra 30 (Hususî) — Salâhiyettar mehafilde, Kont Ciano'yu Berline davet eden Hitlerin, son diplomatik faaliyetleri hakkında İtalyaya izahat vermek mecburiyetini hissettiği ileri sürülmektedir.

Londra, 30 (a.a.) — «Röyter» Ciano'nun Alman hükûmetinin daveti üzerine Berline hareketi haberi Londrada alâka ile karşılanmaktadır. Bir çok mahfillerde bu ziyaretin dünkü Moskova tebliğinde, iki âkid tarafın harbi durdurmak için icabında «diğer dost devletler» ile mutabık olarak birlikte yapabilecekleri müşterek gayretlerle alâkadar olduğu zannedilmektedir.

Türk - Sovyet müzakereleri

Moskova 30 (a.a.) «Havas» — Şükrü Saracoğlunun Von Ribbentrop ile Selter'in ikameteleri dolayısile inkıtaa uğrıyan görüşmelerinin bu akşam tekrar başlıyacağı bildirilmektedir.

Diğer taraftan Sofya - Moskova hava hattı hakkında müzakerelerde bulunmak üzere buraya gelmiş olan Bulgar hava kumandanı Albay Loidef henüz hiçbir resmî şahsiyetle temas etmemiştir.

Hariciye Vekilimiz İngiliz Büyük elçisile görüştü

Moskova, 30 (a.a.) — Röyter bildiriyor:

Saracoğlu bu akşam İngiliz büyükelçisi ve Fransız maslahatgüzarile görüşmüştür. Şimdiye kadar alınan malûmat, Türkiye Hariciye Vekilinin çarşamba günündenberi Molotofla görüşmediği merkezindedir.

Gafenko'nun Moskova ziyareti

Moskova, 30 (a.a.) — Röyter ajansı bildiriyor:

[Arkası Sa. 6 sütun 1 de]

Teslimden iki gün evvel, Varşovanın merkezindeki büyük gar tayyare bombalarile alevler içinde yanıyor

Lehistanda vaziyet

Cumhur Reisi Moscicki istifa etti, yerine eski Senato reisi seçildi

Garbta şiddetli hava muharebeleri

Alman harb gemileri, iki Danimarka vapurunu musadere ederek Almanyaya götürdüler

Varşova 30 (a.a.) — Polonyalılar tarafından neşredilen bir tebliğde Leh kıt'alarının hangi şerait dahilinde teslim olacakları bildirilmektedir.

Alman kumandanı, bütün Leh zabitlerine kılıçlarını taşımak hakkını vermiş ve askerlere ev... daha mü... dıtan dış ve... detmiştir.

Sovyet - Alman kuvvetleri Macar hududunda birleşti

Berlin 30 (Hususî) — Resmî n...

[Arkası Sa. 5 sütun 3]

MİLLÎ ŞEFİMİZ

Ankara 30 (Telefonla) — Cumhur Reisimiz İnönü, bugün öğle üzeri şehirde bir gezinti yapmış ve Keçiörene gitmiştir.

Başvekil

Başvekil ve Hariciye Vekâleti vekili Doktor Refik Saydam, bugün Hariciye Vekâletinde uzun müddet meşgul olmuştur.

Türk - İngiliz müzakereleri

Orgeneral Kâzım Orbayın riyaseti altındaki heyetimiz Londraya gidiyor

Londra 30 (a.a.) — Royter ajansının diplomatik muhabiri, Orgeneral Kâzım Orbayın riyaseti altında bulunan Türk heyetinin Büyük Britanya ile Türkiye arasında askerî, iktisadî ve malî anlaşmaları müzakere etmek üzere Londraya hareket ettiğini bildirmektedir. Heyet, önümüzdeki haftanın ortasına doğru Londraya muvasalat edecektir. General Orbay, Türkiyeye verilecek silâh ve mühimmat mesailini ve Türkiye ile İngiltere arasında bilâhara akdolunan malî anlaşmaları müzakere etmek üzere birkaç hafta evvel Londraya gelmişti. Bu sefer, tahmin olunduğuna göre, Orgeneral Orbay, bu meselelerin müzakeresini daha ileri götürmek üzere Londraya gelmektedir.

Bursadaki büyük yangın

On sekiz dükkân ve evin yanmasile neticelenen yangın, sabaha karşı müşkülâtla söndürüldü

Bursada evvelki gece çıkan büyük yangından bir görünüş

Bursa, (Hususî) — Şehrimizde dün gece sabaha karşı büyük bir yangın çıktığını bildirmiştim. Yapılan tahkikata nazaran bu yangının keresteci Hüseyin Hüsnüye aid dükkânlardan çıktığı kuvvetle zannedilmektedir. İlk yanan ev, müddeiumumî başmuavini Fehminin oturduğu binadır. Bundan sonra ateş sür'atle civardaki dükkânlara geçmiş ve keresteci Ahmedin mağazası, yoğurtçu Hüseyinin ve Ahmed Çavuşun marangozhaneleri, İsmail Çavuşun mağazası ile diğer birçok dükkânları çıra gibi tutuşturmuştur. Bilhassa kereste mağazalarında istif edilmiş bulunan tahtalar, tıpkı birer benzin deposunun iştialini andıran korkunc alevlerle yangını genişletmekte âmil olmuştur. 18 dükkân ve evin yanması ve bazı evlerin hasara uğramasile neticelenen yangın gece bir buçukta başlamış, sabah dört buçukta söndürülmüştür. Yangın mıntakasının dar sokaklardan ve ahşap evlerden mürekkeb bir mıntaka olması, yangının Bursa için muhakkak büyük bir felâket ve facia teşkil edebilmesi istidadın göstermesi dolayısile

[Arkası Sa. 6 sütun 4 te]

Rumen Başvekili beyanatta bulundu

«Bugünkü hükûmet, dünkü hükûmetin eserine devam etmektedir»

Bükreş 30 (a.a.) — Rador ajansı bildiriyor:

Başvekil Konstantin Aggetoianu matbuat mümessillerine yaptığı beyanatta hiçbir suretle yeni bir kabine mevzuubahs olmadığını ve Başvekâlete tayinin Kral ve memleket etrafında birleşmiş olan şimdiki ekipe yeni bir unsur ilâvesinden başka birşey ifade etmediğini bildirmiştir.

Başvekil demiştir ki:

«— 1938 kanunuesasisile ihdas edilen rejimin mümeyyiz vasfı devam ve istikrardır: Bugünkü hükûmet dünkü hükûmetin eserine devam etmektedir; nasıl ki, yarının hükûmeti de bugünkü hükûmetin eserine devam edecektir.

İç politika sahasında, yeni kabine daha evvel başlamış olan programı tatbik edecektir.

Dış politika sahasında, hariciyenin başında Gafenco'nun bulunuşu en kat'î bitaraflık siyasetinin tatbikına devam edileceğine delildir.

Haricde barış isterken, dahilde de barış istiyoruz. Hükûmetin başında bulunduğum müddetçe, bugünkü ahval ve şerait içinde elzem olan nizam, sükûn ve inzibatın inhirafına müsaade edilmiyecektir. Bütün Rumenler ideolojik ve politik

[Arkası Sa. 6 sütun 3 te]

İzmir ve havalisindeki son seylâbın tahribatı

Çay mecrası sahillerinde bulunan bahçeler harab oldu, Ödemişin nahiyeleri çok zarar gördü

Son seylâbda nahiyeleri mühim hasara uğrayan Ödemişten bir manzara

İzmir 30 (Telefonla) — İzmir mıntakasındaki son seylâbın tevlid ettiği umumî zarar, 200 bin lira tahmin edilmektedir. Birgi nahiye merkezinde 3 değirmen, 44 dükkân, bir han, 4 kahvehane

[Arkası Sa. 6 sütun 3 te 5 te]

Güneşi

...n: ORHAN RAHMI

...kadın parmağı mı? ...kte kadar sürecek?

...eyin çocuklar! İşlerde bir bozukluk görüyorum ben... Hakanımız, kardeşim Bilge ile kaynatasının araları açıldı; birçok oruklar (kabileler), şimdiden bize diş bilemeğe, baş kaldırmağa başladılar... Korkuyorum, yalnız kalacağız...

Yakar sordu:

— Neden?

— Ağam Çine meylediyor da ondan!

— Ne yapmak istiyor?

— Bize yeni bir din lâzımmış. Gûya Çinlilerin Buda dini bize iyi gelirmiş. Milletimizi yüceltir, insanları iyileştirirmiş. Aramızdaki bağları kuvvetlendirirmiş!

Yakar atıldı:

— Yalan, saçma ve çok yanlış bir düşünce! Eğer bu millet için bunu kabul ederseniz, şimdiden söyliyeyim, çok uzak değil, yakın yıllarda temelinizden devrileceksiniz, mahvolacaksınız. Türk ulusunun çağlayan kanı, çarpan yüreği, yüksek kafası, Buda dini gibi afyonlu, miskin, öldürücü bir dinin kalıbına giremez. Hakana bunları söylemeğe hazırım. Ben oralardan geliyorum. Buda dinini bilirim. Düşününüz, Çinliler, dünyanın en kalabalık bir ulusu oldukları ve gene doğunun en büyük toprak parçalarını ellerinde bulundurdukları halde, Türk milletinin kahraman, cesur, dayanıklı, temiz ruhunu taşıyamıyorlar. Neden mi, onu da söyliyeyim: Buda dini bir milleti çürütmek, yerlerde süründürmek için kâfidir. Hakan bunu neden yapıyor, bu hataya neden düşüyor?

Gültekin bütün dikkatile Yakara bakıyordu.

— Yoksa, gene bir kadın parmağı mı? Fakat bu ne vakte kadar sürecek? Ben görüyorum, kendi neslimizin kızları arasında, güneşten rengini almış, sağlam kanda, sağlam toprakta filiz gibi yükselmiş, çiçek açmış ne Türk ahuları var? Ağam Gültekin, darılma, fakat siz, nekadar bahadır, kaç kabileye boyun iğdirmiş olursanız olunuz, bu cihetten hiç birşey anlamıyorsunuz... Siz, güzel ne demek bilmiyorsunuz... Siz kendi ışığınızla kendi içinizi göremiyorsunuz.

Gültekin, sapsarı olmuştu:

— Doğru söylüyorsun, Yakar, kızım, çok doğru!

— Bunu kabul etmek kâfi değil bahadır! Bu ihtirasımızla koca bir milleti sürüklüyorsunuz... Buna hakkınız yoktur.

Yakar ayağa kalkmıştı. İki erkek hayran hayran ona bakıyorlardı:

— Bana şunu söyleyin ağam: Şimdi ne oluyor veya ne oldu?

— Ne olacak, Hakanın kaynatası da aynı şeyi söylüyor... O adam çok inadcıdır... Fakat, kafalı, okumuş bir kişidir. Türk illerinde adı duyulmuş ve herkes onu sevmiştir. Bizim kılıcımızı, o, kafasile iki parça eder.

— Tabiî... Bilgi kılıcdan zorludur Gültekin!

— Bugün öğleden sonra bir toplantı yapılacak.

— Hakan başka ne düşünüyor?

— Köylerimizi, şehirlerimizi artıralım, yarımız şehirlileşelim, diyor.

— Bu doğru ve çok iyi! Bizim yarımız san'atkârdır, demircidir... Göçebe hayatı sürüp gideriz. Dokumacılığı, ağac yetiştirmeyi, toprak işlemeyi ve san'atları artırmalıyız.

— Evet. Bunu da söyliyen Hanın kaynatası... Her ikisi de bunda mutabık ama, öbür mesele?

— Beni Hakana götürür müsünüz?

— İmkân olsaydı götürürdüm ve bunları siz kendi dilinizle ağama söylerdiniz, fakat yalnız teleler, beyler, başbuğlar toplanacak...

Aybey gayriihtiyarî sordu:

— Demek batıya, Söğd illerine gidemiyoruz!

— Gidemiyoruz Aybey! Geri kaldı!

Aybey sapsarı oldu. Yakara baktı:

— Günah benden gitti, Yakar!

— Fakat, haber gönderdin ve o seni bekliyor... Yalnız da olsa gitmelisin!

Gültekin bunları duymamış gibiydi. Çok ağır bir düşünce ve hatta keder içinde idi:

— Yakar, kızım bir bardak şarab daha ver!

— Olur ağam!

Yakar çıktı.

— Öğleden sonra Hanın otağında toplanacağız. Boru seslerini duyunca gelirsin Aybey!

— Fakat ben vaziyeti iyi görmüyorum.

— Ben de... Ne yapayım ki kardeşimdir. Ondan ayrılamam. Bundan başka kaynatasında Hana karşı bir kıskanclık görüyorum. Onu kumandasına almak, tamen boyunduruğu altına geçirmek istiyor.

Gerçi sevilmiş, bilgin adamdır ama, bir Han, hiçbir zaman baş iğmez. Bunu yaparsa, evvelâ ben baş kaldırırım, hançerimi göğsüne saplarım.

***

Gün batmıştı ki, Aybey, Hanın yanından evine dönmüştü. Yakar da ovadan yeni dönüyordu. Sığırları, beygirleri önüne katmıştı. Yorgun görünüyordu. Aybeyi görünce birdenbire toplandı:

— Ne oldu Aybey?

— Fena haberler Yakar!

— Anlat, ne gibi?

— Hanla kaynatası atıştılar ve bütün bağlar koptu... Kaynatası bırakıp çıktı. Gitmiş, hayvan haşaratını, adamlarını, çoluğunu, çocuğunu toplamış, bir kervan yapıp yola çıkmış... Kim bilir, ya Çine gidiyor, ya batı Türkyolara, yahud da Türkeşlere!

— Çine gitmesinin imkânı yok; çünkü Çinliler onun kendilerine düşman olduğunu bilirler.

— Şu halde?

— Batı Türkyolara gitti, bu bence muhakkak! Şimdi ne karar verildi?

— Hiç... Bekliyeceğiz. Bakalım gök Tanrı neler gösterecek...

Ay doğuyordu. Sapsarı, ışıklı bir ay... Gökler tertemiz, uzak ve açıktı. Ay evvelâ bir ormanın tepesinde görünmüştü. Sonra yavaş yavaş, altın bir daire halinde, mavi, loş göklere doğru yol almağa başladı:

— İçimde bir başkalık var Aybey!

Yakın yakın yürüyorlardı. Ay arkadan vuruyordu, gölgeleri önlerine düşmüştü. Her ikisi de gölgelerine bakıyorlardı.

Saçları uçuşuyordu. Elbiselerinin etekleri savruluyordu.

— Neden Yakar?

— Kanlı günler göreceğiz; kargılara, kılıçlara dayanılacak günler geliyor. Kazanmazsak parçalanacağız. Çinliler bir taraftan, Türkeşler öbür taraftan; bu illerde taş üstünde taş bırakmıyacaklar, Bahtımız bizi denemeğe çıktı.

Obada ışıklar yanmıştı. Hayvanlar dönüyordu.

— Belki yanlış düşünüyorsun Yakar.

— Zannetmem. Bu duygu hem içimde var, hem de kafamda!

— Salak nerede?

— İçeride...

***

Bir ay kadar geçmişti. Gece idi. Kar yağıyordu. Keskin, zorlu bir soğuk, Asya dağlarının üstünden bütün şiddetile esiyordu. Hiçbir zaman kış bu kadar zorlu geçmemişti. Kar lâpa lâpa düşüyordu. Ortalık bembeyazdı.

Hayvanlar tepiniyordu. Köpeklerin iniltisi duyuluyordu. Soğuktan onlar da müteessir olmuşlardı, kıvranıyorlardı. Ortalık derin bir durgunluğa gömülmüştü. Yalnız rüzgâr ve kar, kudurmuş gibiydi. Çitleri, sacakları sarsıyor, sallıyor, üstü karla örtülü ağacların dallarını kırıyor, indiriyordu. Dağdan, aç kalan çakalların sesi geliyordu. Acı acı bağrışıyorlardı. Soğuk ve açlık, onları da yavaş yavaş dağdan indirmeğe başlamıştı.

Öteden, karlı yolun ta ucundan bir karaltı göründü. Bu, bir atlı idi. Dolu dizgin geliyordu. Karlı bir kürke bürünmüştü. Başına tüylü, kocaman bir kalpak geçirmişti. Dizlerini sıkıştırmış, ikide bir hayvanı mahmuzluyordu.

— Tutunamıyacağım. Oraya varıncıya kadar donacağım...

Atlı yolcu, hakikaten yüzünün yavaş yavaş donduğunu ve bütün vücudünün sertleşmekte olduğunu duyuyordu. Kar, atın dizlerine kadar çıkmıştı. Zavallı hayvan, sanki son hamlelerile çabalıyor, gözünü alan bu beyazlıkta biraz daha yürümek ve koşmak istiyordu.

Mahmuzların darbeleri seyreklendi. Çünkü süvarinin bacakları da donmağa başladı:

— Ha gayret Rüzgâr, gayret yavrum!

At, bunu anlamış gibi tekrar zorlandı, yeni bir hızla koşmağa başladı. Süvari, yavaş yavaş atın üstünde iğiliyor, iki büklüm bir hale geliyordu. Kulakları uğuldu-yor, gözleri kapanıyordu.

Hayvan, nihayet, Aybeyin mandırasının önüne gelince kapaklandı ve yuvarlandı. Ve bu sırada bir inilti duyuldu.

Gecenin içinde bir kadın sesi, yüksekten, telâşlı bir kadın sesi, ortalığı çınlattı:

— Aybey!.. Aybey yetişin!

Delikanlı uykudan sıçradı:

Bu, Yakarın sesiydi...

— Yakar!

Diye karşılık verdi ve gocuğunu almadan fırladı. Etraf bembeyazdı. Soğuktan iliklerine kadar titredi. İleride bir gölge yere iğilmişti...

— Buradayım Aybey, yetişin, Salak ölüyor.

(Arkası var)

Şehir ve Memleket Haberleri

Altın ayarı

İzabe ve tahlil tarifesinde değişiklik yapıldı

Tatbikata geçiliyor

Maliye Vekâleti Damga matbaası ve Darbhane idaresi gördüğü lüzum üzerine altın izabesi, tahlilât ve kıymetli madenleri damgalama tarifesini değiştirmiştir. Yeni şekle göre, bu sabahtan itibaren altın ayarlanması için gram başına evvelce alınan bir kuruşa mukabil beş kuruş alınacaktır. Diğer izabe, tahlil ve sair işlerde de bu nispete yakın hadlerde değişiklik yapılmıştır. Dün Darbhaneye altın masnuatını ucuz fiatla ayarlatmak için büyük bir tehacüm vardı. Tensib edilmiş olan esasa nazaran, altın izabesi, tahlilât ve damgalama gibi işlere aid ücret tarifesinin tanzimi, icabı hale ve malzeme fiatlarındaki tebeddüle göre tebdili hakkı Darbhane idaresine bırakılmıştır. Darbhane idaresi bu defa âyarlama, tahlil ve izabe işlerinde kullanılan malzeme fiatlarındaki büyük tahavvüller dolayısile ücretleri yükseltmek mecburiyetini duymuş ve tatbikata geçmiştir. Altın masnuatı ayarlatmak henüz kanuni bir mecburiyet halinde değildir. Fakat bu işin ihtiyarî olarak yapılmağa başladığı bir senelik müddettenberi halk buna alışmış ve aldığı altın masnuatta Darbhanenin âyar damgasını ısrarla aramağa başlamıştır. Bu hususta hazırlanan kanun lâyihası, Büyük Millet Meclisindedir. Lâyihada ayar ve damga için gram başına 10 kuruş konulmuş bulunuyor.

Kaptan ve Makinistler

Cemiyeti seddedildi

Dün seddedilerek mühürlenen Kaptan ve Makinistler Cemiyeti kapısı

Devlet memuru vaziyetinde bulunan Denizyolları ve Devlet limanları kaptan ve makinstlerinin istifa mecburiyetinde kalmaları üzerine garib bir vaziyete düşen «Türk ticaret kaptan ve makinistleri cemiyeti» nin dün fevkalâde heyeti umumiyesi yapılacak ve cemiyetin akıbeti tayin edilecekti. Fakat yeni bir vaziyetin hâdis olması üzerine toplantı yapılamamış ve cemiyet merkezi zabıta tarafından seddedilmiştir.

Türk ticaret kaptan ve makinistler cemiyetinden Denizyolları ve limanlar idaresinin memuru bulunan kaptan ve makinistlerin çekilmesi üzerine bu unsurlardan terekküb eden idare heyeti hep birden istifa etmiş, fakat bir taraftan da heyeti umumiye içtimaa çağırılmıştır.

Bu toplantı dün saat 13 te olacağından cemiyet açılmış, fakat resmî makamlar nezdinde toplantı için yapılan müracaat kanunî şartlara uygun görülmediği ve esasen tekemmül de etmediği için zabıta memurları cemiyete gelerek bu vaziyeti bildirmişlerdir.

Bir taraftan da cemiyet idare heyeti mevcud olmadığından cemiyetin işgalinde bulunan eski gümrük binasındaki salon ve odalar sed ve kapıları temhir edilmiş, kapıya da kanunî noksanlar dolayısile iş'arı ahire kadar fevkalâde kongrenin toplanamıyacağını bildiren bir kâğıd asılmıştır.

GÜMRÜKLERDE

Verilen menşe şehadetnameleri

Dün, İngiltereye ihrac olunmak üzere mühim partiler halinde kuşyemi ve tiftik, Amerika için fındık ve İtalya için yumurtaya menşe şehadetnamesi verilmiştir.

Çakile yaraladı

Evvelki gece Abanoz sokağında Münevverin evine giden sabıkalı ve akıl hastalığına müptelâ kunduracı Şemseddin, Marika isminde bir kadını dövmüş ve sustalı çakı ile de yaralamıştır. Suçlu Şemseddin yakalanmıştır.

Mekteb kitabları

Maarif Vekâleti Neşriyat Müdürü, bütün tevzi merkezlerinde satışa başlandığını söylüyor

Devlet matbaasında hazırlanan eserler, kitab halinde cildlenirken...

Mekteblerde derslere başlandığından kitab satışları çok artmıştır. Bu sene mektebler erken açılacağı için Maarif Vekâleti talebelerin kitablarını vaktinde tedarik edebilmeleri maksadile lâzım gelen tedbirleri almak üzere Maarif Matbaasına emir vermiştir. Filhakika, matbaa yeni makineler getirtmek ve mevcud ekiblerin adedini çoğaltmak suretile çalışmalarını hızlandırmıştır. Bundan başka haricdeki matbaalardan da istifade edilmektedir. Dün bazı gazeteler, şehrimizde bile ilk ve orta mektebletle liselerin muhtelif sınıflarına aid kitabların bulunamadığını yazmışlardır. Hakikaten kitab buhranı olup olmadığını öğrenmek üzere, Maarif Matbaasında bu işlerle meşgul olan Vekâlet Neşriyat Umum Müdürü Faik Reşide müracaat ettik. Umum Müdür şu izahatı verdi:

«— İlk ve ortamekteb kitablarından hiçbir eksik yoktur. Siparişlerin çokluğu ayni günde bu kadar talebe cevab vermek imkânını bazan güçleştirmekte ise de ertesi günü derhal noksanlar tamamlanmaktadır. Lise kitablarından da son sınıfın fen derslerine aid yeni kabul edilmiş kitablar henüz bitirilmemiştir. Bunların da bu birkaç gün içinde satışa çıkarılması için Maarif Matbaası bütün teşkilâtile geceli gündüzlü çalışmaktadır. Kitabların memleket dahiline yayılışı günü gününe takib olunmaktadır. Mekteblerin açıldığı gün bütün tevzi merkezlerinde kitabları satışa çıkması temin olunmuştur. Bugüne kadar memleket dahiline sevkedilen kitabların tutarı geçmiş senelerdekine nazaran kabarık bir yekûn göstermektedir. İlk ve orta mekteblerin yurd bilgisi kitabları bu sene değiştirilmiştir. Yurd bilgisi kitablarından 70 bin, ilkmekteb 4 üncü sınıf yurd bilgisinden 130 bin, 5 inci sınıf yurd bilgilerinden de 100 bin aded basılmıştır. Ortamekteb ikinci sınıf matematik kitabından 25 bin,, üçüncü sınıf matematikten ise 20 bin aded basılarak satışa çıkarılmıştır. Maarif Vekâleti tarafından ve tadil edilmiyen diğer kitablar esasen mevcuddur. Vekâlet, tadilât görmiyen bu kitabların eski tabılarının da alınması için mekteblere tebligat yapmıştır. Bu sene haricde tabilerin bastıkları kitablarda mühim tenzilât yapılmıştır. Bu tenzilât yüzde 20 ile yüzde 30 nispetinde olup bazı lise kitablarında yüzde 50 yi bulmuştur.»

MÜTEFERRİK

Yeni aylıklar

Devair, müessesat ve bankalarda müstahdem olanlar, yarın maaşlarını yeni barem tablosuna göre alacaklardır. Bu münasebetle bu memurlardan aranılan şeraiti kanuniyeyi haiz olmıyanların maaşları, tahsilleri derecesinde düşecektir. Ücretli her memura Maliye Vekâleti tarafından hazırlanmış olan beyannamelerden tevzi edilmiş, bunlar da mezkûr beyannameleri doldurarak alâkadar memurlara vermişlerdir.

Bu beyannamelere göre , hazırlanan maaş cetvelleri dün vilâyet tarafından tasdik edilmiştir.

Meslekî kurslar yarın açılıyor mu?

İşçi adedi yüzden fazla olan sanayi ve maadin müesseselerinde işçilerin nazarî ve ilmî olarak bilgilerinin arttırılması için kurslar açılmasına aid talimatname bugünden itibaren mer'iyet mevkiine girmektedir.

Vaziyeti hazıra dolayisile, bu talimatnamenin tatbik olunmasının tehiri için yüksek makamlara yurdun her tarafından birçok müracaat yapılmış olmakla beraber henüz başka bir karar ittihaz edilmemiştir. Bundan dolayı talimatnamenin şartları dahiline giren müesseseler yarından itibaren kursları açacaklardır.

ADLİYEDE

Paraları alıp kaçan adam!

75 yaşında sucu Tahir, eşeğini 19 liraya satmış, gözleri iyi görmediğinden, aldığı parayı Veli adlı bir tanıdığına göstermiş, «bir eksiği olmasın, bakıver» demiştir. Veli, parayı aldığı gibi kaçmıştır.

Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde görülen davada, Tahir hâdiseyi böyle anlatmış, Veliye tebligat yapılamadığı anlaşılmıştır. Kendisine tebligat yapıldıktan sonra, muhakemeye devam edilecektir.

Kantar hırsızı

Yemişte sebzeci Zeynunun katırına takılı kantarı çalmaktan yakalanan Sirop, Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde muhakeme edilmiştir. Kendisinin dört ay on beş gün hapsine karar verilmiş, hakkında tevkif müzekkeresi kesilmiştir.

VİLÂYETTE

Pasif korunma komisyonu dün toplandı

Vilâyet pasif korunma komisyonu, dün toplanmıştır. Halkın yapacağı siperler için hava tehlikesinden korunma kumandanlığınca gönderilen plânlar tetkik edilmiştir.

Tahtakalede birdenbire çöken duvarlar

İnşa edilmekte olan bina, duvarları çöktükten sonra...

Tahtakalede Rızapaşa yokuşunda şemsiyeci Muiz Vakil bir bina yaptırmaktadır.

Evvelki gece saat 4 te inşaat yerinin arka kısmındaki dört duvar birdenbire yıkılmıştır. Bu esnada ön kısımda yatan Mustafa, Ahmed, Mahir ve Mehmed adlarındaki dört kişi güçlükle kurtulmuşlardır. İtfaiye her ihtimale karşı bir araştırma yapmış, tahkikata müddeiumumi muavini Rifat el koymuşur.

Malzeme nümuneler tahlilhaneye gönderilmiştir. Harç nisbetinin uygun olmadığı söylenmektedir.

Binanın inşasına ilköne başlıyan Aram adında bir kalfadır. Fakat 15 gün evvel Muizle Aram arasında bir ihtilâf çıkmış, inşaata bizzat ma sahibi nezaret etmeğe başlamıştır. Bu usus da tahkikatta gözönünde tutuluyo.

Siyasî icma

Yeni Alman-Rus hudu

Moskovada Almanya Ha... Nazırile Stalin ve Molo... rasında cereyan eden müza... lerin varmış olduğu anlaşmalardan... de Leh arazisinde Alman - Rus hudu... nun kat'î olarak tayin edilmiş olması...

Lehistanda harb devam ederken ik... raf ordularının harekât sahalarının P... Narev, Vistül ve San nehirlerile ayr... olması erkânı harbiyeler arasında ka... laştırılmıştı. Bu hudud ile Rusya ... ratorluğuna tâbi Lehistan Çarlığını te... eden on büyük evaletten beşi Alman... ve üçü Ruslarda tamamen kalmış ve V... şova ve Lomza eyaletleri de paylaşılm...

Yeni ve kat'î Alman - Rus hududu daha şarka alınmış, Vistül ve Na... hirleri tamamile Almanların mıntaka... çinde kalmış ve Brest Litovsk'un ş... Bug nehri Almanyaya bırakılmış... Rusya Sovyet Cumhuriyetine ilhak ... miştir.

Yeni taksimde Sovyetler, Sovyet ... raynasının başlıca nehri Dinyester'in ... Galiçyadaki parçasile Ak Rusyanın ... vamı olan Pribet havzası, yani Pinski ... taklık arazisini almış oluyorlar. Bu sur... Sovyetler Ukraynalılarla Ak Rusl... Lehistan idaresinde bulunan parçala... almış oluyorlar.

Almanya; eski hududu içinde bulu... Danzig'i, Koridor'u yani garbî Prusya ... Pomerina'yı Pozen eyaletini ve şarki S... lezyayı ve eski Rus Lehistanile eski Avu... turya Lehistanının da bir kısmını almış ... uyor. Almanya Lehistanın bir kısmını ... nakla arazi bakımından çok büyümüştür. ... Avrupa kıt'asında böyle lüzumundan fa... kocaman bir devletin meydana gelme... şphesiz bütün müvazeneyi bozmaktadır. ... Sovyetler Birliği bile müvazeneyi muh... fa lüzumunu hissederek Estonya ile a... diği bir muahede ile Baltık denizinde ... Rus sevahilinin bulunduğu Finlandi... körfezine, bahusus iki büyük adasile ... kimbulunan Estonyayı karşılıklı as... yarın ittifaki ve mezkûr adalarda S... yet deniz ve hava askerî üsleri tesisi ... tiyazı kendisine bağlamıştır. Sovyet ... kendi hesablarına göre muvazeneyi d... zeltmiştir. Fakat İngiltere ile Fran... Almanyanın bu vaziyette kalmasına ka... iyen ra olacak değildirler.

Muharrem Feyzi TOGA

ŞEHİR İŞLE

Vali, Cerrahpaşa hastanesinde...

Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar dün Cerrahpaşa hastanesine giderek yeni inşa edilen göz paviyonunu tetkik etmiştir.

Asfalt yol inşaatına nihayet tab çıktı, fakat...

1,050,000 ralık asfalt yol inşasına ... talibler kmıştır. Yalnız bunlar ... lediyeye b mukabil tekliflerde bulu... nacaklardı. Bu tekliflerin daha ziya... Avrupadan getirilen malzemeye aid ... duğu zannediyor.

Beğenilen ekmek nümuneleri

Değirmenler tarafından hazırlanan un çeşnisile pılan beş ekmekten iki seçilmiş bu çeşniden muhtelif fırınlarda imal edilen üç ekmek nümunesi dün Vali ve belediye reisine gösterilmiştir. İki nüne beğenilmiş olup yapılacak tahlil neticesinde bunlardan risi kabul edilecek ve badema ekmekler doğrudan doğya değirmenlerde yapılarak fırınlara gönderilecek olan çeşniden imal edilecektir.

Şehir hastanesinin plânları tetkik ediliyor

Mecidiye köyünde inşa edilecek hastanenin plânları Nafıa, Sıhhiye ve Dahiliye Vekâleti tarafından tetkik olunmaktadır. Onar Valter şehrimize davet edilecek.

Hastanenin ... atına aid işleri takip etmek üzere Oğlu Erkek hastanesi Başhekimi dok... Fikret, dün Ankara'ya gitmiştir.

Bugün Silivride hayvan sergisi açılıyor

Bugün Silivri hayvan sergisinin küşad merasimi yapılacak, Vali ve Belediye reisi Lûtfi Kırdarla Trakya Umumî Müfettişi ... m Dirik ve Trakya valileri merasime hazır bulunacaklardır.

Toplanan kongre

Dün, Şehir Meclisi salonunda Belediye cenaze yardımı ... ndığı heyeti umumiyesi toplanacak. Ancak idare heyetinin doğrudan doğya umumî heyeti daveti gayrikanunî görülmüş, bu yüzden kongre açılamıştır.

Cumhriyet

Nüshası 5 kuruştur

Abone şeraiti	Tiye	Harie için
Senelik	1 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	»	1450 »
Üç aylık	»	800 »
Bir aylık	1 »	Yoktur

SON HABERLER

Avrupa vaziyeti ve Amerika

rleşik Devletler Harbiye Nazırı, bugünkü rbin Amerikaya sirayet etmesini men için ümkün olan her şeyin yapılacağını söylüyor

aşington 30 (a.a.) — Harbiye Na- Woodring, Birleşik devletlerin sulh- otorite ile bahsedebilmelerini temin i- Millî Müdafaanın takviye edileceğini hükûmetin bugünkü Avrupa harbinin leri aşarak Amerika kıt'asına sirayet etmesini men için mümkün olan hre- yapmağa karar verdiğini beyan etmiştir.

Ordunun 150 nci yıldönümü

Vaşington 30 (a.a.) — Harb Nazırı, merika ordusunun 150 nci yıldönümü ayısile irad ettiği bir nutukta, yurd afilerinin, bir harb zuhuru mukadder uğu takdirde, selefleri kadar azim ve anetle millî müdafaayı deruhte edebi- klerinden Amerikalıların emin olabi- klerini bildirmiştir.

Deniz harbi ve İngilterenin alacağı vaziyet

Roma, 30 (a.a.) — Stefani ajansın- : Giornale d'Italia gazetesi, deniz bi hakkında, yazdığı bir makalede ile- ürdüğü mütalealar arasında Londrada ak eşyalar için pek uzun listeler neş- den sonra şimdi de şimal memleketle- n bütün deniz ticaretini kontenjana tâ- tutmak bahanesile ve hukukan müda- sı kabil olmıyan bir şekilde İngilizler afından tam bir kontrola tâbi tutulma- dan bahsedildiğini kaydederek şunları maktadır:

«Bunun manası şudur ki, İngiltere geçen sene bitaraf limanlara çıkarılan mal miktarına aid statistiklere dayanarak fazla malların Almanyaya sevkedilmesi korkusile her şimal memleketi için azamî bir deniz ticareti haddi tesis etmek suretile bu hadden fazla miktarların nakline mani olacaktır. Bu karar, bir çok ihtilâflara sebebiyet vereceği gibi bir çok menfaatleri haleldar edecek ve ayni zamanda yüklenilmesi güç bazı tahdidler tahmil etmiş olacaktır. Bundan başka, bir çok anlaşmazlıklara ve çekişmelere meydan verecektir. İngiltere hükûmeti, müsadere hakkını bir kanunla tesis etmekten her zaman çekişmelere meydan verecektir. İngiltere hükûmeti, müsadere hakkını bir kanunla tesis etmekten her zaman çekindiği için bitaraf memleketlere aid bütün menfaatler bu suretle Amirallik dairesindeki bir encümenin bilfiil hükümlerine tâbi kalmış bulunacaktır. Halbuki Almanya, müsadere hakkına dair bir kanun neşretmiştir.»

Makale şu suretle bitiyor:

«Bugünkü deniz harbinin şeklini değiştirebilecek âmiller, İngiliz tahdidatına karşı şimal memleketlerinden gelecek olan reaksiyonlarla Almanyanın İngiliz ablukasına cevaben deniz harbini şiddetlendirmek hususunda takib edeceği hattı harekettir.»

Urfanın bayramı

Millî Şefimizin şehri teşrifinin yıldönümü hararetle tes'id edildi

Urfa 30 (a.a.) — Millî Şefimizin Urfayı teşriflerinin yıldönümü olan dünkü günü bütün Urfalılar bir millî bayram günü sevinci içinde kutlamışlardır. Bu münasebetle büyük tezahürat yapılmış, başta Vali, askerî komutan, askerî ve mülkî erkân oldukları halde bütün memurlar, okullar, esnaf cemiyetleri ve kesif bir halk kütlesinin iştirakile Belediye parkında yapılan toplantıda Vilâyet, Belediye, Halkevi, okullar ve teşekküller adına Atatürk büstüne çelenkler konulmuştur.

Parktaki merasimden sonra topluca Halkevine gidilerek orada orta okul öğretmeni Ratip Akdeniz tarafından Millî Şefin hayatı ve millî varlığımızın tahakkuku uğrundaki sonsuz hizmetlerini tebarüz ettiren veciz bir hitabe yapılmıştır. Hitabeyi, Halkevi başkanı tarafından Millî Şefimizin Urfaya şeref verdiği günü canlandıran bir nutuk takib eylemiştir.

Dün bütün okullarda da Millî Şefin hayatı ve yüksek eserleri hakkında öğretmenler tarafından talebeye gerekli bilgiler verilmiştir.

Şehir baştan başa bayraklarla süslenmiş ve gece de her taraf tenvir edilmiştir. Belediye tarafından tertib edilen büyük bir fener alayı şehri dolaşmış ve Halkevinde bir toplantı yapılmıştır.

Deniz filomuz Silivride

Tekirdağ 30 (a.a.) — Üç günden beri Tekirdağında bulunan filomuz halk tarafından hergün ziyaret edilmekte ve filomuz zabitan ve efradı da şehri gezmektedir. Dün de sahil kışlasındaki sahada Donanma takımile Tekirdağ muhtelıti arasında bahriyelilerimizin galibiyetile neticelenen bir maç yapılmıştır.

Filomuz Silivriye hareket edecektir.

İzmirde feci bir kamyon kazası

İzmir 30 (Telefonla) — Gazi Bulvarında bir kamyon kazası olmuş, üzüm yüklü Turgutlu 40 numaralı kamyon 50 yaşında İbrahim isminde birini çiğnemiştir. Adamcağız derhal ölmüştür. Şoför Hasan Şenol tevkif edilmiştir.

Muğlada otel inşaatı

Muğla 30 (a.a.) — Burada Hususî Muhasebe tarafından yaptırılmakta olan otelin ikmaline çalışılmaktadır. İnşaatın on bin liralık son kısmı ihale edilmiştir. Otelin açılma merasimi Cumhuriyet bayramında yapılacaktır.

Çinde Yunnan eyaletindeki feyezanların neticesi

Kunning, 30 (a.a.) — Yunnan eyaletinde yağan devamlı yağmurların sebebiyet verdiği feyezanlar neticesinde yurdsuz kalanların miktarı, 200 bin kadar tahmin edilmektedir.

Macaristandaki Yahudi memurların vazifelerine nihayet verildi

Peşte 30 (Hususî) — Mevkii mer'iyete konan yeni kanun ahkâmı mucibince, Yahudi belediye reislerile bilûmum Yahudi memurlarının vazifelerine nihayet verilmiştir.

Estonya donanması kumandanı azledildi

Londra 30 (Hususî) — Sovyet - Estonya paktının tasdikı neticesinde Estonya donanması kumandanı yüzbaşı mery azledilmiştir.

Diğer birçok Estonyalı bahriye zabiti de, Talin'e iltica eden Polonyalı tahtelbahiri kaçırmak suçile divanıharbe verilecektir.

Bulgar Başvekili Moskovaya gitmiyor

Sofya 30 (Hususî) — Başvekil ve Hariciye Nazırı Köseivanof'un Moskovaya gideceğine dair yabancı gazetelerde çıkan haberler resmen tekzib edilmektedir.

Milletler Cemiyetinin Danzig komiseri Londrada

Londra 30 (Hususî) — Milletler Cemiyetinin Danzig'deki sabık yüksek komiseri Burkhardt, İngiltere Hariciye Nazırı Lord Halifaksla görüşmek üzere bugün Cenevreden Londraya hareket etmiştir.

Çan-Kay-Şek'in oğlu hakkında bir şayia

Nevyork 30 (a.a.) — Çang-Kay-Şekin oğlunun hususî bir vazife ile Nevyorkta bulunduğuna dair bir şayia devevan etmektedir.

Uşakda şiddetli yağmurların tahribatı

azı fabrikaları su bastı, köprüler harab oldu

Uşak 30 (a.a.) — Bu gece saat 21 de görülmedik bir fırtınayı müteakib gök ürlemeleri ve şimşek çakmalairle birlikte sağanak halinde yağmağa başlıyan yağmur sabaha kadar devam etmiştir. Uşakın ortasından geçen çay taşmıştır. Seller civar köylerden 11 küçük hayvan ve sığır götürmüştür. Yılancı mensucat fabrikası, lay bahçesi, yün deposu ile İnhisarlar deposu, elektrik fabrikası, mahrukat deposu ve bahçesine sel basmış, çay boyunca 24 bahçenin de mahsulleri selin getirdiği miller altında kalmıştır. Bazı köprü de harab olmuştur. Sağanağın devamı şiddetince civara saikalar da isabet etmiştir. Nüfusça zayiat yoktur.

Yugoslav - Alman ticaret anlaşması

Belgrad, 30 (a.a.) — Alman ve Yugoslav heyetleri arasında perşembe günü Belgradda başlayan iktısadî müzakereler hakkında gazetecilere beyanatta bulunan Ticaret ve endüstri Nazırı halihazırdaki ahval dolayısile bu müzakerelerin hususî bir ehemmiyet aldığını söyliyerek demiştir ki:

«— Bu müzakereler bizim için büyük bir piyasa teşkil eden bir memlekette ticaretimizin hayatî menfaatlerini temin edecektir. Diğer cihetten bu menfaatlerin bitaraf olan memleketimizin vaziyetile hem âhenk olması lâzımdır. Yunanistan, İtalya, Macaristan ve daha başka memleketlerle de iktısadî müzakerelere girişeceğiz.»

Umumî af

Belgrad, 30 (a.a.) — Niyabet meclisi tarafından neşredlien bir kararname ile siyasî cürümlerle alâkadar disiplin cürümleri için umumî af ilân edilmiştir.

Eski Harbiye Nazırı öldü

Belgrad 30 (a.a.) — Eski Harbiye Nazırı General Terzitch dün Belgrad'da vefat etmiştir. General 73 yaşında idi.

Budapeşteye giden Alman heyeti

Budapeşte 30 (a.a.) — Alman İktısad heyeti, Macaristan ile Almanya arasındaki ticarî mübadeleler meseleleri hakkında Macar mümessillerile müzakerelerde bulunmak üzere dün Budapeşte'ye dönmüştür.

Bir İngiliz talim gemisinde yangın

Londra 30 (a.a.) — «Caledonia» talim gemisinde bir yangın çıkmıştır. İtfaiye efradı birkaç saat uğraştıktan sonra yangını söndürmüştür. Gemi aığr hasara uğramıştır.

Caledonia -eski Bosmarck- 1913 senesinde Hamburgda inşa edilmiş ve Cihan Harbinden sonra İngiltereye teslim olunmuştur.

Serbestçe idhal edilecek eşya

Yeni kararname Vekiller Heyetinden çıktı

Ankara 30 (Telefonla) — Vekiler Heyetinde alınan yeni bir karara göre aşağıda zikredilen eşya şeraitine tevafuk ettiği takdirde serbestçe ithal edilecektir:

1 — Gümrük tarife kanununun beşinci maddesinin 6, 8, 10, 14, 15, 16 ve 18 inci bendlerinde yazılı şartlar altında muvakkaten ithal edilmiş ve edilecek eşya nakil vasıtaları, zarf ve ambalâj maddeleri,

2 — Gümrük kanununun 51 inci maddesine göre muvakkaten yurda sokulan her türlü nakil vasıtaları ve hayvanlar,

3 — Gümrük tarife kanununun 14 üncü maddesine göre tanzim edilen 1939 yılı bütçe kanununa bağlı I cetvelinin 7, 25, 27, 28 ve 32 inci numaralarında yazılı bulunan ve kabulü muvakkat suretile ithal edilen maddelerden millî mahsulât ve mamulâtla dolu olarak tekrar ithal edilecekler.

4 — Deniz ve kara nakil vasıtalarına verilecek kumanyalar (antrepolardan çıkarılacak olanlar da dahil).

5 — Ecnebi ülkelere gidecek Türk ve ecnebilerin kendi istimallerine mahsus zatî eşyasile kullanılmış ev eşyası.

6 — Ecnebiden gelen yolcuların zat ve ev eşyası arasında getirilip gümrük resmine tâbi tutulmasından dolayı geri gönderilmesi istenecek eşya.

7 — Manifesto ve barnameye kaydedilmeksizin yanlışlıkla Türkiyeye getirilmiş olup mahallerine iadesine gümrükçe müsaade edilecek eşya.

Kararnamenin 10 uncu maddesine göre, hududa mücavir yerlerimizde kurulan pazarlarda mübayaa edilecek ve kıymeti bir lirayı geçmiyen hububat ve sair gıda maddelerile kıymeti 10 lirayı geçmiyen sair eşya ve kıymeti beş lirayı geçmiyen küçük baş hayvanla 15 lirayı geçmiyen büyük baş hayvanlar da serbestçe ithal edilebilecektir.

İngiltereye üzüm satışı

İzmir, 30 (Telefonla) — Tarım satış kooperatifleri birliği İngiltere piyasasına 10 bin ton üzüm satışı yapmıştır.

İspanyada tarihî bir mabed bulundu

Burgos 30 (a.a.) — Valansiya civarında Jerica şehrinde Romalılar zamanından kalma bir mabed bulunmuştur. Bu mabedin üzerine bilâhare Saint - Roch isminde bir hıristiyan kilisesi inşa edilmiştir.

Fransız komünist partisinin adı değiştirildi

Paris 30 (Hususî) — Fransız komünistleri feshedilen komünist fırkasının ismini değiştirmişler ve «Fransız köylü ve amele grupu» namını vermişlerdir.

Dört komünist meb'usu orduya gönüllü kaydolmuşlardır.

Büyük Harbde Almanların şiddetli denizaltı harbi nasıl iflâs etmişti?

Yazan: *ABIDIN DAVER*

Almanya, Büyük Harbde olduğu gibi, şimdiki harbde de, İngilterenin denizüstü ablukasına, bir Alman denizaltı ablukasile cevab vermeğe teşebbüs etti. Almanlar diyorlar ki: «İngiltere bizi abluka ile mağlûb edemez; çünkü stoklarımız var; istihsalâtımız var; her türlü iaşe ve ham madde istihlâki işlerini bir intizam altına aldık; nihayet, arkamızda Sovyet Rusyanın kaynakları var; fakat, İngiltere, bütün ihtiyaclarını dışarıdan getirmeğe mecburdur; denizaltı ablukasile asıl biz İngiltereyi aç ve ham maddesiz bırakacağız. Bu mevzuun münakaşası, bizim ayrı bir yazıya bıraktığımız denizaltı harbinin de tetkiki demektir. Şimdi, bakalım, Alman denizaltı harbi, acaba İngiltereyi aç ve ham maddesiz bırakmağa muvaffak olabilir mi?

Önümüzde, Büyük Harbin dört uzun senesinin ders ve ibret dolu hâdiseleri ve tecrübeleri vardır. Almanlar o harbde, İngiltereyi denizaltı ablukasile mağlûb etmeğe teşebbüs etmişlerdi. Az kaldı, muvaffak oluyorlardı; fakat bir hesab yanlışı ve bir siyaset hatası, denizaltı harbinin iflâsile neticelendi.

Hesab yanlışı: Şiddetli denizaltı harbine, ellerinde kâfi miktarda denizaltı gemisi olmadan başlamalarıdır.

Siyaset hatası: Şiddetli denizaltı harbi üzerine Amerika gibi büyük bir devleti Almanya aleyhine harbe sokmalarıdır.

***

Bu harbde denizaltı harbinin muvaffak olup olamıyacağını iyice anlayabilmek için, Büyük Harbdeki Alman denizaltı harbinden kısaca bahsetmek lâzımdır. Almanya Büyük Harbe başladığı zaman inşası bitmiş veya henüz inşa halinde 43 denizaltı gemisı vardı. İlk anlarda, bunların yalnız 21 tanesi denize çıkabildi. Almanya, harb içinde 768 denizaltı gemisi daha inşa etti veya kızağa koydu. Bunlardan inşasını ikmal edip kullanabildiği gemiler, harb iptidasında mevcud olanlarla beraber, 343 tanedir. Bu 343 gemiden 178 tanesi harb içinde muhtelif şekillerde ziyaa uğramıştır. Harbin son ve mütarekenin ilk günlerinde, uzak üslerde bulunan 14 gemi de mürettebatı tarafından tahrib edildiğinden Almanyanın denizaltı zayiatı 199u bulmuştur. Diğer gemiler ve inşa halinde bulunanların âkıbetine gelince, bunlarda hizmette bulunanlar, düşmana teslim edilmiş, kızakta veya tezgâhta olanlar da sökülmüştür.

Alman denizaltı gemilerinin batırdıkları düşman ve bitaraf ticaret gemileri ise, bu işe başladıkları 1914 birinciteşrininden 1918 ikinciteşrininin 11 inci gününe kadar geçen müddet zarfında, Almanların hesabına göre gayrisafi tona olarak şöyledir:

	Ton
Torpillenen düşman gemileri	: 12,967,699
Torpillenen bitaraf gemiler	: 2,022,367
Mayinle batan düşman gemileri	: 2,988,626
Mayinle batan bitaraf gemiler	: 747,796
Umumî yekûn	: 18,716,982

Bu yekûndan İngilizlerin hesabına düşen rakamlar şunlardır:

Torpillenen	: 9,366,256	Ton
Mayinle batan	: 1,328,687	»
Yekûn	: 10,694,843	»

İngiliz kaynakları 100 tondan büyük olarak torpil veya mayinle batan bütün ticaret gemilerinin 12,191,996 tonluk 5,554 gemi olduğunu kaydederler. İngiliz Loyidi ise, denizaltı, mayin veya kruvazör harbi yüzünden Büyük Harbde batan bütün gemilerin 5861 tane ve bunların umumî tonajını da 13,233,672 gayrisafi ton olarak kaydeder. 100 tondan küçük gemileri de hesaba dahil eden diğer bir hesaba göre de denizaltı gemilerinin ve mayinlerin batırdığı gemi yekûnu 12,243,090 gayrisafi tonluk 6520 gemidir.

Bütün bu rakamlar arasında bize lâzım olan, 343 denizaltı gemisinin 4 sene 2 ay 11 gün içinde düşman ve bitaraf 14,990,066 gayrisafi tonluk yuvarlak hesab 15 milyon tonluk gemi batırmış olmalarıdır. (Bu Alman hesabıdır, İngilizlere göre zayiat yekûnu 12,191,000 tondur.) Alman denizaltı filotillâsı da, harb içinde, 178 gemi kaybetmiştir.

Denizaltı harbi, 1914 birinciteşrininden 1917 şubatına kadar, muhtelif sebeblerle hiçbir zaman, şiddetli olmamış, o zamanki tabirile «biaman tahtelbahir harbı» 1917 şubatında başlamıştır.

Alman denizaltı gemilerinin en çok gemi batırdıkları ay, 1917 nisanıdır:

Düşman gemisi	:	772,753	Ton
Bitaraf gemi	:	227,447	»
Yekûn	:	1,000,200	»

Bu yekûnu elde eden denizaltı gemileri ise 127 tane idi. Fakat hepsi aynı zamanda denizde bulunamıyordu. Meselâ, 10 nisan 1917 günü, bu 127 denizaltı gemisinden 42 tanesi cephede, yani düşman karşısında 40 tanesi yolda, 45 tanesi üslerde ve tersanede istirahat veya tamirde idi 1917 nisanındaki denizaltı zayiatı yalnız 2 gemiden ibaret olmuş, buna mukabil 5 yeni gemi filoya dahil olmuştur.

***

Şiddetli denizaltı harbi, bidayette İngilizleri çok şaşırtmıştır. Çünkü, böyle bir mücadeleye hazır değildiler. Alman denizaltı gemileri, bütün düşman sahillerini ve denizlerini, harb mıntakası addetmişler, bu mıntaka dahilinde, rasgeldikleri düşman ve bitaraf ticaret vapurunu, ihbarsız ve muayenesiz denizin dibine göndermişlerdir. Fakat, bu vaziyet Amerikayı harbe iştirak ettirmiş ve Amerika da bütün kuvvetile İngiltere ve müttefiklerinin yardımına koşmuştur.

Bir taraftan Almanlar, çetin bir mücadele ile her ay yüzbinlerce tonluk gemi batırırken, diğer taraftan da, Almanyanın hasımları her türlü vasıtalara başvurarak bu yeni usul harbe karşı müdafaa çareleri arıyorlardı. Denizaltı gemilerine karşı o zaman bulunan ve bu harbde ise en mütekâmil şekilde kullanılan çare ve vasıtaları ayrı bir yazıya bırakarak o zamanki şiddetli denizaltı harbinin seyrini takib edelim. 1917 şubatında başlayan amansız mücadele, nisanda, en son haddine vasıl oldu; nisan 1917 den sonra harbin nihayetine kadar geçen 18 ay zarfında, hiçbir zaman nisanın hasılasını bulamadı. Mayısta 643 bin tona düştü; haziranda 904 bin tona çıktı; eylülde 468 bin tona, ikinciteşrinde 456 bin tona indi.

İngiltere ile müttefikleri, her gün müdafaalarını arttırıyorlar, bir yandan da yeni gemiler inşa ediyorlardı. Amerika harbe girince, Amerika limanlarına sığınmış olan Alman ticaret gemilerini de müsadere etti. Şiddetli denizaltı harbinin birinci yıldönümü olan 1918 şubatında, batırılan gemiler 487 bin tondu. Martta 631 bin tona çıktı. Fakat 1918 haziranında 328 bin tona düştü. Ayni senenin birinciteşrininde ise 174 bin ... rın, Amerikanın harbe girmesine bile razı olacak kadar belbağladıkları denizaltı harbi, nihayet, iflâs etmişti.

Şiddetli deniz harbi esnasında Almanların kullandıkları denizaltı gemilerinin sayısına da bir göz atalım:

Almanların, bu harbi açtıkları 1917 şubatında, 111 gemileri vardı; o ay 4 gemileri battı, 4 yeni gemi hizmete girdi. Yukarıda zikrettiğimiz faaliyet aylarile diğer bazı aylarda denizaltı mevcuduna, zayiatına ve hizmete yeni girenlere bir göz atalım:

Ay		Mevcud	Batan	Hizmete giren
Mayıs 1917	:	130	7	5
Haziran »	:	132	2	8
Temmuz »	:	130	7	11
Ağustos »	:	128	3	12
Eylûl »	:	139	13	8
1 ci teşrin »	:	140	5	13
2 ci teşrin »	:	137	7	5
1ci kânun »	:	134	9	6
şubat 1918	:	129	3	6
Mart »	:	127	6	8
Mayıs »	:	125	16	10
Haziran »	:	112	3	12
1 ci teşrin »	:	121	7	11

Alman denizaltı gemilerinin sayısı, hiçbir zaman 140 tan fazla olamamıştır.

Bu gemilerin zayiatına gelince, 1918 mayısında on altı gemiye kadar yükselmiştir. Bir ay içinde hizmete girenlerin en yüksek sayısı ise 13 tür. Asıl dikkate değer cihet, denizaltı gemilerinin sayısı asla 112 den aşağı düşmediği halde, bunların batırdıkları gemilerin azala azala, nihayet 1918 birinciteşrininde 174,000 tona inmesidir. Halbuki 1917 birinciteşrini, denizaltı gemilerinin çokluğu itibarile bir rökor ayı olmasına rağmen, bu ayda 140 gemi, yalnız 571 bin ton batırabilmişlerdir. 1918 martında, tıpkı 1917 nisanında olduğu gibi 127 denizaltı gemisi mevcud bulunduğu halde, yalnız 631 bin ton gemi batırılmıştır. Fakat asıl mühim mükayese 1917 nisanı ile 1918 birinciteşrini arasındadır. Batırılan gemi itibarile rökor ayı olan 1917 nisanında 127 gemi, 1 milyon küsur tonluk gemi batırmışlardı. 1918 birinciteşrininde ise, Alman denizaltı filotillâsı 1917 nisanındakine nazaran, yalnız 15 gemi eksik olduğu halde, batırılan gemiler 826 bin ton eksiktir. Bütün bu rakamlar, Alman denizaltı harbinin tedricen nasıl iflâs ettiğini gösterir. Bu iflâsı temin eden karşı tarafın aldığı tedbirlerdir. Bugün, mevcud 66 Alman denizaltı gemisine karşı (bir tanesi bizim batırayımızdır) en mükemmel şekilde tatbik edilmekte olan bu tedbirlerden ayrı bir yazımızda bahsedeceğiz.

ABIDIN DAVER

---

histan için iki kuvvetli d... karşı mağlûb olmaktan başka yapacak birşey kalmadı. Bu ümidsiz hale rağmen, Lehler, mümkün olan her yerde mukavemette devam ettiler. Bu mukavemet yuvalarından biri de Varşova oldu. Almanlar, 1915 yazında, o zaman müstahkem bir mevki olan Varşovayı muharebesiz almışlardı; fakat 1939 da, Polonya payitahtı, açık bir şehir olduğu halde, kendini sonuna kadar müdafaa etti. Sivil ve asker, kadın ve erkek, çocuk ve ihtiyar, bütün Lehler, Varşovanın eski tabiyelerinde, kanlarile yeni bir kahramanlık destanı yazdılar. Bir milletin en ümidsiz anında bile istiklâl aşkile nasıl dövüşebileceğini bütün dünyaya gösterdiler. Sevkülceyş ve tabiye hatalarını yiğitlik harikalarile affettirdiler.

Bu kahramanlık karşısında, kahramanlığın beşiği olan bizim memleketimizde bile, ne yazık ki -cılız da olsa- şöyle sözler işitildi ve yazıldı:

— Efendim, artık hiçbir ümid kalmamıştır. Kan dökmek, şehri harabeye döndürmek boş ve manasızdır. Bütün bu fedakârlıklar beyhudedir; Lehistanı kurtaramaz.

Genc ve güzide arkadaşım Nadir Nadi, asıl bu sözlerin boş ve manasız olduğunu güzel bir yazı ile ispat etti. Onun bu asil düşüncesine, kahramanlığın korkaklıktan, istiklâlin uşaklıktan, ölümün esaretten yüksek ve müreccah olduğuna iman eden bütün ferdler ve milletler iştirak eder.

Eğer, «nasıl olsa mağlûb olacağız; döğüşmek faydasızdır» düşüncesini prensip olarak kabul edersek, sayıca az ve silâhça zayıf milletlere, hayat hakkı tanımamış oluruz ve daha fecii kahramanlığı esasından reddetmiş oluruz. Çünkü kahramanlık, sayıca ve silâhça üstünler tarafından zayıflara karşı değil; zayıflar tarafından kuvvetlilere karşı gösterilen bir meziyettir.

«Nasıl olsa mağlûb olacağız; döğüşmek faydasızdır, intihardır.» sözü hareket düsturumuz olursa, korkaklığı ve köleliği, kahramanlık ve istiklâlden üstün tutmuş oluruz. Faik düşman karşısında döğüşerek ölenler değil, asıl böyle düşünenlerdir ki ebediyen intihar etmiş olurlar.

Eğer 1939 da Lehlilerin Varşovada yaptığını 1919 da Türkler, daha geniş mikyasta Anadoluda yapmamış olsalardı, bugün müstakil Türkiye devletinin yerinde yeller eserdi. İstiklâl harbi başlarken, Türkiyenin vaziyeti, daha mı ümidli idi? Ankara, her taraftan dış ve iç düşmanlarla sarılmış değil miydi? Döğüşmek faydasızdır, intihardır; demedik, bilâkis son nefere, son kurşuna, son kuruşa kadar düğüşeceğiz, dedik; böyle yaptık ve muzaffer olduk. İnsan kala ... t yapan, milletleri müsta... mak için ölmekten korkmamak, en ümidsiz anlarda dahi döğüşmekten yılmamak azim ve imanıdır. Bu iman olmasaydı, meselâ Preveze, Plevne, İnönü, Sakarya ve Dumlupınar olamazdı.

Varşovada ölenler, Polonyalıların millet olarak yaşamağa hakları olduğunu ispat etmişlerdir. Orada dökülen kanlar, verilen kurbanlar, asla boşa gitmemiştir. Yarının Lehistanına bu kurbanların kemikleri temel ve kanları harç olacaktır. Lehlilerin kahramanlığını ve fedakârlığını en iyi anlıyan biz Türkleriz. Onun içindir ki bu mağlûb, fakat ölmez milletin karşısında, yalnız takdir ve hürmet duyuyoruz. Türk gencliği ve Türk milleti, varlık ve istiklâl uğrunda yapılan bir mücadele karşısında, başka türlü düşünemez; başka türlü düşünebilen bozguncu ruhlar bizden değildir.

... Güneşi

ORHAN RAHMİ

...mı?

...uvafakat gös... mec
...il değil, imkânı ye...
...verdim. Fahir ısra...
...zinizi düşünerek razı...
...temin ederim ki benim
...ir mâni bile teşkil etmez. Bunu
... geçmişle meşgul olmaya ne [lüzum], han-

... müydü. Erkenden beni kucaklıyarak

— Çok şükür, dedi, aşkımızın onuncu senesini de elemsiz, kedersiz idrak ettik. Bu on yılı bana tatlı bir rüya içinde yaşattın, sana minnettarım.. Akşam erken dönmek niyetindeyim.. Adamakıllı süslen, şıklaş.. Medihaya da en güzel elbiselerinden birini giydir.. Evvelâ bir sinemaya gideriz, sonra Parkotelde yemek yer, dans eder, eğleniriz, izdivacımızın onuncu yıldönümünü hoşça kutlulamış oluruz..

Fahir, bankaya, Mediha da mektebe yollandıktan sonra duvardaki takvime bakarak bir müddet kanapenin üstünde dalgın, süşünceli kaldım.. 12 nisan.. On sene evvel kocama ilk defa rasgeldiğim günü hatırladım.

Hafif bir yağmurun çiselediği hüzün ve ümidsizlik verici bir akşamdı. Altı yaşındaki kızım Mediha ile birlikte Ankaradan kaçtığımın haftasıydı. İstanbula gelmeği tercih edişim bu büyük şehirde insanların birbirlerinin hayatile fazla meşgul olmadan yaşadıklarını bildiğim içindi. Necibin Ankarada sebebiyet verdiği rezaleti başka türlü unutmamın ve unutturmamın imkânı yoktu. Üzerimde ağır bir mazinin yükünden başka ancak on, on beş lira kadar para vardı. Fakat benliğimde hayat mücadelesine atılmak için büyük bir kuvvet ve cesaret mevcuddu. Bana bu kudreti veren yavrucuğum, Medihacığımdı.

Bereket versin, çarçabuk iş bulmakta gecikmedim. Yoksa ikimiz de biraz sonra açlıktan ölmeğe mahkûm olacaktık. «Kurtuluş sıhhat yurdu» na hastabakıcı girdim.. Ben ki bu devletin tanınmış ricalinden birinin kızı idim.. İki mektebden şehadetnamem vardı. Yabancı bir lisanı kendi ana dilim gibi biliyordum. Bir başkasının hatası yüzünden hemen boğazı tokluğuna gibi bir vaziyette günde on beş saat bu ağır işte çalışacaktım. Kızım da tavanarasında bana verilen küçük odada sabahtan akşama kadar kapalı kalıyordu.

12 nisan akşamıydı.. Artık tahammül edemiyecek bir halle gelmiştim. Kızı alıp kaçmak.. Büsbütün uzak ve meçhul yerlere gitmeğe karar verdim.. Benim gibi parasız ve kimsesiz bir kadın için böyle yer neresi olabilir.. Ancak adem diyarı.. Fakat bir mucize beni ve kızımı bu ikinci felâketten kurtardı. O akşam Fahir hastaneye geldi. Ehemmiyetsiz bir otomobil kazası geçirmişti. Ağır hasta değildi. İki üç günlük istirahate muhtacdı. O gece ben nöbetçi olduğum için uzun zaman yanında kaldım. Ona doktorun tavsiye ettiği ilâclarla birlikte manevî teselliler de verdim. İhtimal, şimdiye kadar derin bir kadın şefkati görmediği için benim kendisiyle yakından meşgul olma... ...nunu okşamıştı. Halimde, tavrımda, sözlerimde alelâde bir hastabakıcının fevkinde bir vaziyet de sezince beni adamakıllı bir sorguya çekti. Acıklı hayatımı fazla teferruata girişmeden anlatıverdim. Yarısında sözümü kesti

— Kâfi, dedi. Mazi hakkında fazla birşey bilmek istemem.. Onu sen de zihninden tamamile sil.. Ben de dinlediklerimi unutayım..

Bu sözlerin manasını Fahir, bana ancak hastaneden çıkacağı gün izah etti.

— Kalbiniz, dedi, başka birine bağlı ...

... var.. Yüzümüzü istikbale çevirelim.. Seni dünyanın en mes'ud kadını haline getireceğim. Medihaya da öz evlâdım gibi bakacağım..

Ah.. Sade bu sözler karşısında değil, Fahirin bana gösterdiği mantıksız şefkat ve muhabbet önünde erimiş bitmiştim. Onu seviyordum.. Ayağıma kadar gelmiş olan saadeti tekmelemekte mana yoktu.. Evlendik. On sene birbirimizi incitmeden, kırmadan sonsuz bir bahtiyarlık içinde yaşadık. Mediha da ince ve zarif bir genc kız olarak meydana çıktı.

***

Evlendiğimizin onuncu yıldönümünün akşamı üzerime siyah ipekliden bir gece elbisesi, başıma küçük bir akşam şapkası giymiş, Fahiri bekliyordum. Mediha da yatak odasında hazırlanıyor, genc sesile «Lambes Vok» tan bir parça söylüyordu.

Birden kapı çalındı. Hizmetçi tanımadığı bir adamın beni görmek istediğini söyledi. İçimden korkunc bir ürperme geçti:

— Acaba, diye düşündüm, Fahir bir kazaya uğramış olmasın?

Adam, salondan içeri girip de kapı üzerimize kapanınca haykırmamak için kendimi güç zaptettim. Gelen Necibdi. Arsızca ve merhametsizce gülüyordu. Aman yarabbi.. Genc kızlığımda cahilce sevdiğim sefil tekrar karşıma çıkmıştı.. O, benim sade ilk aşkım değil, hayatta en utanılacak alçaklıkları yapmama sebebiyet vermiş bir cani, bir katildi.

O zaman henüz on sekiz yaşında idim. Bir gece beni Erenköyündeki köşkün duvarından atlatarak kaçırmıştı. Kibar, fakat serveti mahvolmuş bir ailenin çocuğu idi. Muayyen bir işi yoktu. Fakat yakışıklı bir delikanlı idi. Tecrübesizlik.. Onu delicesine seviyordum. Belki uslanmasını, adam olmasını temin ederim diye bu çılgınlığı yaptım.. Tabiî annem, babam benimle olan münasebetlerini derhal kestiler. Mediha dünyaya geldi. Necib, üç sene bana ve çocuğuma, doğrusunu söylemek lâzım, sıkıntısız bir hayat yaşattı. Epeyce para kazanıyordu. Nereden? Bunu bilmiyordum.

— Müteahhidlik ediyorum!

Diyordu. Meğer, eroin ve kokain kaçakçılığı yapıyormuş. Son zamanlarda beni de bu işe karıştırmak istedi. Tabiî Allah saklasın, girer miyim. Fakat:

— Girmezsen, dedi, daha fena.. Tutulduğumuz zaman müşterek olduğumuzu söylerim.. Halbuki beraber çalışırsak kat'iyyen seni ele vermem.

Kendim için değil, Mediha için korktum. İki sene kadar ona ve idaresindeki çeteye yardım etmek mecburiyetinde kaldım. Lâkin, bir an geldi ki bu heyecanlı sefil işe devam edemiyeceğimi anladım. Kızımı alıp İstanbula kaçtım. Beni bulmak için peşimden yola çıktığı zaman Necibi yakalamışlar.. Maamafih, ne dersiniz, verdiği sözü tuttu. Elinde itham edecek vesikalar olduğu halde mahkemeye hiç benden bahsetmedi. On senelik bir mahkûmiyeti tevekkülle karşıladı.

Şimdi, hapisten çıkar çıkmaz gene bana koşmuş.. Ama, hâlâ sevdiğinden, yahud, hali vakti yerinde bir adamla evlenip mes'ud olduğumu kıskandığından değil.. Gene beraber çalışmamız, ona bu işinde yardım etmem için.. Eğer muvafakat etmezsem beni polise haber verecek, o zaman göstermediği vesikaları ortaya koyacakmış.. Ah.. Yarabbi!.. Acaba korkulu bir kâbus mu bu? Hangi acıya yanayım.. Mes'ud yuvamın yıkıldığına mı? Medihanın istikbalinin mahvolduğuna mı?

Halecan ve ıstırab beynime, âsabıma tesir etmiş.. Bayılmışım.. O da çıkmış gitmiş.. Kocam, hizmetçim ve yavrum beni o halde hastaneye kaldırmışlar.. Şu anda sonsuz bir endişe ve 39 derece ateş içinde yatıyorum.. Buna razıyım.. Çünkü hiç olmazsa Necibin âcizlerinden uzağım.. Ya.. iyi olup da çıktığım zaman.. o heyulâ yeniden karşıma dikilmiyecek, mel'un şantaj tekrar balşamıyacak mı?

Nakleden:
NURİ REFİK

Şehir ve ...

Altın ayarı

İzabe ve tahlil tarife değişiklik yap...

Tatbikata geçil...

Mal...
...'un müfettişliğinden mütekaid merhum Osman kerimesi ve arkadaşımız Hilâlinin baldızı Şaziye ile genc subaylarımızdan Şükrü Altülün evlenme akidleri, birçok akraba ve dostları nın huzurunda yapılmıştır. Evlilere devamlı saadetler dileriz.

ÖLÜM

1928 de matbaamızın linotip yazı dizme makinelerini kuran mütehassıs J. Poole, duçar olduğu peritonit iltihabından kurtulamıyarak evvelki gece tedavi edilmekte olduğu Şişli Sıhhat Yurdunda vefat etmiştir. Müteveffanın cenazesi, dün Sıhhat Yurdundan kaldırılarak Haydarpaşadaki İngiliz mezarlığına defnedilmiştir.

***

Merhum Haşim Paşa hafidi ve merhum menzil müfettişi doktor Safyeddin mahdumu Denizyolları idaresi Karadeniz vapuru ikinci kaptanı Süreyya tedavide bulunduğu Cerrahpaşa hastanesinde genc yaşında vefat etmiştir.

Cenazesi bugün öğle namazını müteakib Aksaray Valide camiinden kaldırılarak Mevlânekapı haricindeki Merkezefendi mezarlığındaki makberi mahsusuna defnedilecektir. Mevlâ rahmet eyliye.

DOĞUM

Teğmen Hikmet Türenin bir oğlu dünyaya gelmiş ve kendisine Yener ismi verilmiştir. Yavruya uzun ömür diler, ebeveynini tebrik ederiz.

Rumanyalılara

Rumanya konsolosluğundan:

Türkiyede ikamet eden veya geçici olarak bulunan Rumanyalı vatandaşların acele bir tebliği almak üzere derhal konsoloshaneye müracaatleri rica olunur.

Kongre

Cumhuriyet Halk Partisi Fatih Sarıgüzel semt ocağından:

5/10/939 perşembe günü saat 20,30 da Fatih Sofular caddesi üzerindeki ocak binasında yapılacak kongreye bütün ocak azalarının iştiraki lüzumu bildirilir.

Kongre taliki

Rumelihisar İdman Birliği kâtibliğinden:

24/9/939 pazar günü yapılacak olan kongremiz ekseriyet olmadığından 22/10/939 pazar saat 9,5 a talik olunmuştur.

HALK OPERETİ
6 ilkteşrin cuma akşamı
İlk temsil
Yeni operet
(Bu hesabda yoktu)
Fiatlar: 50, 35, 25

RAŞİD RIZA
E. SADİ TEK
TİYATROSU
2 birinciteşrin Üsküdar kışlık Hâle sinemasında
Saçlarından Utan
Temsile tam sat 20,30 da başlanır.

Üsküdar Hâle Sineması
TURRA
ORMANLAR PERİSİ renkli

Pek yakında ... sinemasında
Şakın bütün harikaların...
Gülnaz Sultan
Türkçe sözlü ve şarkılı
Büyük Şark filminde

RİO GRAND GÜLÜ
Meşhur İspanyol artisti MOVITA ve Kamçılı Adam filminin unutulmaz büyük artisti JOHN CARROLL'un birlikte çevirdikleri mevsimin en güzel İspanyol dans ve şarkılarile dolu büyük macera filmi
Pek yakında ALKAZAR Sinemrsında

Bütün Paris halkını koşturan tiyatro piyesini yaratan
RAIMU - MARIE BELLE - MICHEL SIMON
Bu hafta bütün İstanbul halkını
SÜMER sinemasına
Koşturuyor ve mevzuu biraz açık, nükteli, neş'eli ve ayni zamanda hissî, müessir ve son derece zarif
OLGUN KADIN
Filmini takdir nazarlarile seyrediyor ve candan alkışlıyor.
İlâveten: Canlı resimler: Bugün saat 11 ve 1 de.
Tenzilâtlı matineler.

HAYATINIZDA BİRÇOK GÜZEL FİLİM GÖRMÜŞ OLABİLİRSİNİZ. FAKAT: ROMANI BÜTÜN DÜNYA DİLLERİNE çevrilmiş 25 milyondan fazla basılan
KAÇAK KORSANLAR
(TOM SOYER'in MÜTHİŞ MACERALARI - Fransızca sözlü ve bütün renkli) ŞAHESERİ KADAR GÜZEL - HEYECANLI ve HARİKULÂDE BİR FİLİM GÖRMEDİNİZ.
AYRICA: FOKS'un en son dünya ve muharebe haberleri.
Bugün İPEK sinemasında Bugün saat 11 ve 1 de. Tenzilâtlı matine

iki gündenberi LÂLE Sineması
Zevke susayan, dansı seven müzikle Mest olan yüksek bir halkla doludur.
Çnükü: FRED ASTAİRE - GİNGER ROGERS'in
en son ve en mükemmel eserleri olan
BRODVAY SERENADI
Bütün güzellik ve ihtişamile sezonun birinci zaferini yaratıyor.
İlâve: En son Metro Jurnal ve Renkli Miki
Bugün saat 11 ve 1 de tenzilâtlı halk matineleri.

Bu hafta SARAY Sinemasında
D'ANGKOR ibadetgâhında geçen eseriyle ... Aşk ve macera dramlariyle dolu, PETER LORRE'nin en güzel filmi ve emsalsiz muvaffakiyeti olan
Mr. MOTO'nun SON KOZU
Fransızca sözlü büyük Hint filmini mutlaka görünüz.
İlâveten: FOKS JURNAL: Harbin ilânından beri geçen bütün dünya havadisleri İngiliz Kral ve Kraliçesinin KANADAYI ve Nevyork sergisini ziyaretleri.
Bugün 11 ve 1 de tenzilâtlı Halk matineleri

BUGÜN MELEK Sinemasında
Büyük ve İlâhi Bir Aşkın Nefis romanı
Kalbleri Heyecanla Saracak Muazzam Bir Film
GÜNAHKÂR MELEK
Fransızca sözlü. Baş rollerde: MARGARET SULLAVAN - JAMES STEVART
Programa ilâve. FOX'un en son dünya ve muharebe havadisleri
Bugün saat 11 ve 1 de tenzilâtlı matineler

TAKSİM sinemasında
On gündenberi büyük muvaffkiyet ve muzafferiyetle devam eden ve bilâ istisna herkes tarafından takdirlerle beğenilen
ÜMİD ŞARKISI
(Neşidei Emel)
Türkçe sözlü - Arabca şarkılı
Müstesna mevzulu aşk ve heyecan filminde Bülbüller bülbülü
ÜMMÜ GÜLSÜM'ün
Ahenktar ve lâhutî sesini dinleyiniz.
Bugün: 11 - 1 - 2.30 da tenzilâtlı halk matineleri
Seanslar: 11 - 1 - 2.30 - 4.30 - 6.30 akşam (9) da

Yaz Yağmuru

Edebî roman : 36 **Yazan : Peride Celâl**

Galib birdenbire sert bir hareketle başını çevirmiş ve sormuştu:

— Bana teminat vermek, çocuğun benden olduğunda ısrar etmek mi istiyorsun?

Bu söz üzerine Şahende Hanım birdenbire yerinden sıçramış, gözlerinden ateşler saçarak bağırmıştı:

— Bana hakaret ediyorsun Galib!

Ve aralarında kavgaya benziyen şu kısa muhavere geçmişti:

— Kaç aylık?

— İki...

— Demek henüz vakit geçmiş değil.

— Ne demek istiyorsun?

— Yarın derhal bir kadın doktoruna gitmelisin...

— Nasıl!

Bunu söyler söylemez yüzü kıpkırmızı vücudü titriyerek geriye doğru çekilmiş ve tekrar etmişti:

— Nasıl, nasıl! Senin gibi bir adam bana bir cinayet teklif ediyor öyle mi?

— Peki, ne yapmamızı istiyorsun?

— O senin çocuğundur.

Sesi titriyerek güçlükle kekelemişti:

— Senin çocuğun olarak doğacak ve yaşıyacaktır. Onunla iftihar edeceğim.

— Sen çıldırmışsın. Yani bir piç olarak yaşıyacak öyle mi?

Genc kadın acı acı gülümsemişti:

— Hayır, çocuğunu babasız, isimsiz bırakmaya tahammül edecek kadar alçak bir insan olmadığını biliyorum.

— E... Peki?

— Evleneceğiz...

— Ne diyorsun!

— Neden, beni o kadar hakir mi görüyorsun? Evet, evleneceğiz. Fakat bunun için ayaklarına düşüp yalvaracağımı da sanma. Hayır, yalvarmam, artık yetişir. O kadar alçalmak istemiyorum. İstersen evlenmiyelim. İstersen: «Benim çocuğum değildir» diye onu inkâr et. Fakat ben ona çocuğum demekten hiçbir zaman utanmıyacağım. Ve her zaman, her yerde iftiharla senden olduğunu söyliyeceğim.

Galibin rengi ölü rengi gibi olmuş, sesi kısılmıştı:

— Yani, beni âleme rezil edeceksin, öyle mi? Süzlerindeki tehdid kokusunu hissetmiyor muyum sanıyorsun?

Genc kadın omuzlarını silkmişti:

— Öfke ile ne konuştuğunu bilmiyorsun. Ben sana, hakikatten başka birşey söylemiyorum ki... Eğer vaktinde davranıp, o dünyaya gelmeden evvel nikâh yapmazsak, çocuğuna Galibin piçi derlerse bunda benim ne günahım var? Bir tek günahım, kusurum varsa, o da, seni çılgın gibi sevmektir.

— Halbuki ben senden nefret ediyorum...

Bunu Galib gözleri hiddetle tutuşmuş bir halde, kelimelerin üzerine basa basa söylemişti. Sonra birdenbire kapıya doğru yürümüş ve kapıyı şiddetle çekerek çıkıp gitmişti.

Ondan sonra iki kere daha görüşmüşlerdi. Galib ikisinde de, başının çaresine bakmasını, kendisile evlenmesine imkân olmadığını tekrar etmiş ve Şahende Hanım, bunu kat'iyyetle reddetmişti. Onun gözlerinin içine bakarak, acaiyb bir gülümseyişle:

— Hayır, diyordu, o senin çocuğundur. Seni seviyorum, dünya gözümde yok. Bu çocuk, nefretine, onu istememene rağmen seni bana bağlıyan, seni bana yaklaştıracak, daha açıkçası karın yapacak yegâne bağdır. Niçin bu kıymetli bağı koparayım?

Evet, ona bunları açıkça söylemiş ve yüzünü siyah bir gölge halinde kaplıyan, gözlerinde koyulaşan nefrete aldırmıyarak gülmüştü.

Bütün bu muhaverelerden sonra Galibin, onun kararının kat'î olduğunu anladığı muhakkaktı. Peki, ne yapacaktı? Neye karar verecekti? Şahende Hanım merakla, içi titriyerek, kaç gündür neticeyi bekliyordu ve işte şu sıralarda Nurun doktora olan alâkası, bir iş dolayısile bile olsa, genc adamla meşgul oluşu sinirine dokunuyordu.

Kapı açılmıştı. İçeri ihtiyar bir kadın başı uzandı. Şahende Hanım derhal yatağında doğrulmuştu:

— Ne var Eleni, diye mırıldandı.

Kadın hafif bir öfke ile dudaklarını bükerek:

— Saat ona geliyor, dedi, hâlâ yemek yemiyecek misiniz?

Genc kadın bir an dalgın durdu. Sonra gözleri yerdeki kâğıda ilişti. Dudaklarından zehir gibi bir tebessüm gelip geçti.

Galib gene gelmemişti. Gelmesi için muhakkak gidip ona yalvarması, günlerce peşinden koşması lâzım geliyordu. Bu her zaman böyle idi.

Hiddetle başını sallıyarak, kendi kendine:

— Ah, ondan öyle bir intikam alacağım ki... diye mırıldandı.

Acaba kendisine reva gördüğü şeyleri bu genc kıza da yapıyor muydu? Nurun mektubundaki şikâyet ve sitemlere bakılırsa öyle olması lâzımdı. Fakat gene mektubdan, bu genc kıza dostluk gösterdiği, yardım ettiği anlaşılmıyor muydu?

İhtiyar kadın kapıdan ayrılmamıştı. Tekrar:

— Yemeği hazırlıyayım mı? diye sordu.

Sonra içeri gözü kapıyı örterek:

— Şu Samsundan gene mektub var, dedi, Dolabıma koydum, getireyim mi?

Genc kadın başını kaldırıp sert sert ona baktı:

— Getirme. Gene ne saçmalıyor, kim bilir...

İhtiyar kadın dudağını bükmüştü:

— Neden saçmalasın adam. Bir zamanlar senin için az fedakârlık yapmadı... Zavallıya etmediğinizi bırakmadınız. Hele o son oyun, canına yetmiştir. Az kalsın karısını boşıyacaktı. Belki de gene sizinle barışmak istiyor. Paralı, eli açık adam doğrusu. İdare etmek lâzım. İstanbula geliyorsa gene bize iniverir, barışır gidersiniz, ne olur. Zaten kabahat sizde idi doğrusu...

Genc kadın boğuk bir sesle:

— Sus, dedi.

Kadın sustu ve omuzlarını silkerek kapıya doğru yürüdü. Şahende Hanım birdenbire yerinden sıçramıştı:

— Dur, dedi, giyineceğim, bana yardım et...

Ve acele soyunmaya başladı.

Ayakta bir iki lokma birşey yedi. Biraz sonra makiyajını tazelemiş, elbisesini değiştirmiş olduğu halde apartımandan çıktı.

(Arkası var)

Bugünkü harbin içyüzü: 2

Haziran ayı içinde yapılan bazı mühim muhabereler

Danzigdeki ilk buhran günleri başlarken gümrük müfettişlerinin vaziyeti tehlikeye girmişti

Lord Halifaks'tan Sir Nevil Henderson'a:

Hariciye Nezareti, 16 haziran 1939

Sir,

İngiltere ile Almanya arasında büyük ehemmiyeti haiz olmıyan teknik bir anlaşmayı imzalamak üzere Alman elçisi bugün Hariciyeye davet edildi. Bu münasebetle imza merasiminden sonra, kendisile birkaç dakika konuştum. Elçi, ber mutad Almanyanın çember içerisine alındığını iddia ederek, bu hareketinin Almanyada icra ettiği tesirlerden bahsetti. Elçi, Almanya üzerine müşterek bir tazyik icra etmek üzere devletleri tekrar toplamakta olduğumuzu, Almanyada bu kanaat mevcud olduğunu söyledi. Elçi, mülâkatın sonunda bir ademi tecavüz paktı için Rusya ile yaptığımız müzakerelerin bu kanaate sebebiyet verdiğini ileri sürerek, şahsî fikrine göre mevzuu bahs müzakereler herhangi bir şekilde intaç edildiği takdirde vaziyetin daha müsaid bir şekil alacağını ilâve etti. Elçinin bu mütaleasını manidar addediyorum.

2 — Elçiye cevab olarak, şayed Almanyayı çemberlemeğe çalışan biri varsa, bunun bizzat takib etmekte olduğu siyasette ısrar eden Almanya olduğunu söyledim. Halen İngilterenin takib edeceği siyaset ne olursa olsun, İngilterenin Hitler tarafından Avrupada mevcud itimadın ancak bizzat Hitler tarafından tekrar ihya edilebileceğini söyledim. Gerginliğin izalesile münasebatın ıslahına yol açmak üzere müteaddid gayretler sarfettiğimiz halde, Hitler'den şimdiye kadar cevab mahiyetini haiz olan hiçbir şey almadığımızı ilâve ettim.

3 — Elçi Von Dirksen'e ehemmiyetini haiz her hangi bir malûmattan beni haberdar edeceğini ümid ettiğimi beyan edince, elçi de aynı şeyi benden rica ettiğini bildirdi.

Saygılarla

Halifaks

Danzig Âyan Meclisi Reisi tarafından 3 haziran 1939 tarihinde Polonyalı gümrük müfettişleri hakkında Danzigdeki Leh komiserine verilen nota:

Ekselans;

Leh gümrük müfettişleri sayısının tezyidi keyfiyetinin müfettişlere terettüb eden vazife ile kabili telif olmadığı hakkında bir kaç ay evvel nazarı dikkatinizi celbetmiştim. Son zamanda gönderilen müfettişlerle birlikte, Danzigdeki Polonyalı gümrük müfettişlerinin miktarı yüz kişiye baliğ olmuştur. Bunların gerek hususî, gerek umumî hayatlarındaki tavru hareketleri şikâyetleri mucib olmaktadır. Danziglilerle Almanlar, mahallî hududlar dahilinde Polonyalı gümrük memurlarının ifayi vazife ederken daima kendilerine tecavüz edildiği kanaatindedirler.

Bu yüzden halk tarafından hâdiseler çıkarılacağından endişe ediyorum. Bu şerait altında Leh memurlarının hayatı da herhangi bir şekilde tehlikeye maruz kalabilir. Bununla beraber, daimî gerginliğin önünü alabilecek tedbirler bulmak kabil olduğunu zannediyorum.

Bütün bu sebeblerle, Polonyalı gümrük müfettişlerinin miktarının anlaşmaya uygun bir hale getirilmesini lüzumlu addediyorum.

Bilhassa Polonya gümrük memurlarının resmbî vazifelerini münhasıran dairelerinde ifa etmelerini, daireler haricinde herhangi bir faaliyet sarfetmemelerini taleb ederim. Danzig gümrük memurlarının tavsiye mahiyetinde de olşa Polonyalı gümrük memurlarından talimat almalarına bundan sonra müsaade edemem. Memurların kendilerine sorulan suallere tahrirî cevab vermeleri lâzımdır.

Danzig gümrük idaresi reisine, memurlarına buna göre talimat vermesini bildirdim. Bu kararı hükûmetinize de bildirirken Danzig hükûmetinin arzularının tahakkuku için ekselânsınızın nüfuzunu kullanmasını rica etmekle kesbi şeref eylerim.

Bu münasebetle geçen şubatın 8 inde ekselânsınızla yaptığım mülâkatı hatırlatmak isterim. O tarihte gümrük işlerine müdahaleden içtinab edeceğimi, şayed müdahale etmek lâzım gelirse, daha evvel ekselânsınızı haberdar edeceğimi beyan etmiştim.

Gümrük memurları hakkında bir karar vermek üzere Âyan Meclisinin Maliye şubesine müracaat etmiş bulunduğumu arzetmekle kesbi şeref eylerim.

Saygılarla

Greiser

İngilterenin Varşova Büyük Elçisi Sir H. Kennard'dan Hariciye Nazırı Lord Halifaks'a:

(Telgraf).

Varşova, 11 haziran 1939

Danzig Âyan Meclisi reisi tarafından 3 haziran tarihinde Polonya Yüksek komiserine tevdi edilen notaya cevaben haziranın 10 unda Lehistan tarafından verilen ve burada neşredilen notanın hülâsası şudur:

1 — Âyan Meclisi reisinin Polonya gümrük memurlarının esnayi vazifede ve vazife haricindeki tavır ve hareketleri hakkındaki şikâyetleri hiçbir esasa istinad olmadığından asılsız addedilmiştir. Diğer taraftan, gümrük memurları dahil olmak üzere bazı Danzig'li amirların tavır ve hareketi -Umumî Komiser şifahen ve tahriren daima tebarüz ettirdiği veçhile- son derece tahrikâmiz mahiyeti haiz bulunmuştur. Polonyalı müfettişler daima vakar ve itidalle hareket ederek her nevi tahrikâttan içtinab eylemişlerdir. Polonya hükûmeti, Âyan Meclisinin Polonyalı memurlarının şahsî emniyeti için icab eden tedbirleri alacağını el'an ümid etmektedir.

3 — Polonyalı gümrük memurlarının miktarına gelince: Leh hükûmeti bu miktarın bilâkis lüzumundan az olduğu kanaatindedir. Danzig limanında cereyan eden hâdiseler bu hakikati ispat etmektedir.

4 — Polonya hükûmeti, Polonyalı gümrük memurlarının hareketini herhangi bir şekilde takyidata tâbi tutamaz. Bu gibi bir hareket 24 teşrinievvel 1921 tarihli Varşova muahedesinin 2(üncü maddesine muhalif olacaktır.

5 — Leh hükûmeti bu münasebetle zuhur edecek herhangi bir ihtilâfın dolayı Danzig âyan meclisini mesul addedecek ve muahedeler ahkâmı hilâfına yapılacak hareketleri gayrikanunî ve Polonyanın Danzig üzerindeki kontrol haklarına açık bir tecavüz telâkki edecektir. Gümrük memurlarına Danzig âyan meclisi reisinin notasında zikredildiği mahiyette verilen talimat Danzig'li gümrük memurlarile Polonyalı memurlar arasındaki teşriki mesai prensipini ihlâl edici mahiyette telâkki edilecektir. Polonyalı gümrük memurlarına, yirmi seneden beri devam etmekte olan vazifelerini kemafissabık devam etmeleri emredilmiştir. Danzig makamatının bunun hilâfına hareket etmiyeceklerini ümid ederiz.

6 — Gümrük memurlarının teşriki mesaisine gelince, Polonya hükûmeti bu meselenin daha evvel âyan meclisi reisile Polonyalı yüksek komiser arasında tahrirî şekilde halledilmiş olduğunu beyan eder.

7 — Esas mesele, serbest şehrin gerek hukukan gerek muahede taahhüdleri mucibince Lehistanın gümrük arazisinin bir kısmını teşkil etmesidir. Bu itibarla, gümrük muamelâtı, Polonyanın gümrük kanunları mucibince yapılmalıdır. Polonya gümrük sisteminin tatbikini güçleştirici mahiyeti haiz bulunan herhangi bir tedbir Lehistanda şiddetli aksülâmel husule getirecek ve Leh hükûmetini, muahedelerle iktisab ettiği hukukunun müdafaası için tedbirler almağa sevkedecektir.

8 — Polonya hükûmeti bütün hayatî meseleleri kemafissabık Danzig âyanile uzlaşma yolile halletmek emelindedir. Lehistan hükûmeti, ahiren tahaddüs eden vaziyet dolayısile Polonya gümrük sisteminin tatbikına mâni olacak tedbirlerin Danzig'in iktısadî menfaatleri üzerine gayrimüsaid tesirler husule getireceği, ve Polonyanın bütün şiddetle içtinab ettiği hususunda âyan meclisinin nazarı dikkatini celbeder.

Eğlence yerlerinde tenzilât meselesi

Biletlere mevzu damga ve tayyare vergilerinde yapılan tenzilât miktarında sinema ücretlerinden de tenzilât icrasına bu müessese sahiblerinin mecbur edilmeleri takarrür etmiştir. Belediye İktısad müdürlüğü sinemacıları Belediyeye davet etmiş kendilerile bu mevzu üzerinde görüşmüştü. Aldığımız malûmata nazaran Belediye, sinemacılardan geçen sene ile bu seneki tarifeleri istemiştir.

Her iki tarife tetkik edilecek, sinemacılar indirilen vergi nisbetinde biletlerden tenzilât icrasına mecbur tutulacaktır.

Bohemya ve Moravya protektorasına mümasil bir Polonya protektorası ihdas etmelerine intizar etmektedirler.

Varşova, yeni protektoranın merkezi olacaktır.

Halihazırda Alman hükûmeti, Çeko-Slovak reisi Hacha'nın rolüne muadil bir rol oynıyacak Polonyalı bir şahsiyeti intihab etmek hususunda müşkülâta maruz bulunmaktadır.

Polonya protektorasının uzun müddet Alman askerî kanununun idaresi altında kalması muhtemeldir. Nazi zimamdarlarının yeni Polonya hükûmeti namına ecnebi memleketlerde harekette bulunabilmek için meselenin mümkün olduğu kadar sür'atle hallini arzu etmekte oldukları zannolunmaktadır.

Moskovada işgal edilen yerler halkı için broşürler hazırlanıyor

Moskova 30 (a.a.) — Sovyetler Birliği tarafından işgal edilen Polonya topraklarında tevzi edilmek üzere devlet matbaası Marks'ın Engels'in, Lenin'in ve Stalin'in milyonlarca resimlerile Ükrayna lisanında broşürler ve risaleleri bir an evvel basmak üzere geceli gündüzlü çalışmaktadır. Ükrayna şarkılarının plâkları da çok miktarda bu mıntakalara gönderilmektedir.

Neşredilen kararnameler

Berlin 30 (a.a.) — Ordu Başkumandanlığı iki kararname neşretmiştir:

Bu kararnamelerden birincisinin hükümlerine göre, eski Polonya arazisinde, zloti ile beraber rayşmark da rayic akçe olarak kullanılacaktır. Bir zloti, 50 fenig'dir.

İkinci kararnamenin hükümlerine göre, eski Polonya arazisinde bir Rayh kredi sandığı tesis edilecektir. Tedavüldeki para fıkdanını karşılamak üzere, bu sandık, rayşmark kıymetli paralar çıkaracak ve bu paralar bu arazide tedavül edecektir. Bu kredi sandığı, Polonya Millî bankasının yerini tutacaktır. Bu sandık, 2 teşrinievvelde çalışmaya başlıyacaktır.

Taltif edilen Alman kumandanları

Berlin 30 (Hususî) — Hitler, Lehistan harbine iştirak eden ordu kumandanlarını kabul ederek, Lehistan seferini muvaffakiyetle sevk ve idare ettiklerinden dolayı Alman milletinin teşekkürlerini bildirmiş ve kumandanları harb madalyasile taltif etmiştir.

Garbda vaziyet

Şiddetli hava muharebesi

Londra 30 (Hususî) — İstihbarat Nezareti tarafından neşredilen bir tebliğ, garb cephesinde İngiliz ve Alman tayyareleri arasında şiddetli bir hava muharebesi vuku bulduğunu, nekadar düşman tayyaresinin düşürüldüğünün belli olmadığını ve harbe iştirak eden İngiliz tayyarelerinden bir kısmının üslerine dönmediklerini bildiriyor.

Alman müdafaa vasıtalarının fotoğrafları alındı

Londra 30 (Hususî) — İngiliz tayyareleri bugün Zigfrid hattı üzerinde iki defa uçuş yaparak Alman müdafaa vasıtalarının fotoğraflarını almağa muvaffak olmuşlardır. Bu vesiklar sayesinde İngiliz - Fransız erânıharbiyeleri Alman müdafaası hakkında tam bir fikir edinmişlerdir.

Sarrebuck, Fransız baskısı altında.

Paris, 30 (a.a.) — Charles Morice, Petit Parisien gazetesinde, askerî harekât hakkındaki yazısında diyor ki:

«Almanya için, Sarrebruck'ü kendi cephesi dahilinde daha fazla tutmak çok güç olacaktır. Çünkü bu büyük endüstri şehri, bizim cephemizin içerisine doğru bir çıkıntı teşkil etmekte ve bu sebebten cenubdan, şarktan ve garbden Fransız ateşi altında bulunmaktadır. Fakat Sarrebruck gibi büyük ve ehemmiyetli bir şehrin tam olarak zaptı, azamî ihtiyatlı hareket istemektedir. Her yerde olduğu gibi burada da, Fransız Başkumandanlığı, fazla zayiat vermemeği esas tutmaktadır.

İngiliz tayyarelerinin attığı risaleler

Amsterdam, 30 (a.a.) — Berlinden bildiriliyor: «Deutscher Dienst» gazetesinin bildirdiğine göre İngiliz tayyareleri, Almanyanın şimali garbisine Nazi liderlerinin ecnebi memleketlerine yatırdıkları paralara dair Amerika gazetecilerinden Knickerbocker'in ifşaatını muhtevi risaleler atmışlardır Alman radyoları Knickerbocker'in iddialarını cerhetmeğe uğraşmaktadır. Alman propaganda teşkilâtının bu hususta sarfettiği gayretlere bakılacak olursa İngilizler tarafından atılan risalelerin Alman efkârı umumiyesi üzerinde kuvvetli bir tesir husule getirdiğine hükmetmek lâzım gelir.»

... hükûmeti kuruldu

Paris, 30 (a a.) — Polonya büyükelçiliğinden resmen bildirilmiştir: Polonya Reisicumhuru Profesör İgnace Moscicki 30/9/939 tarihinde istifasını bildirmiştir. Buna binaen ve 23/4/935 tarihli kanunu esasiye tevfikan Reisicumhur tarafından Kuty - Polonya - da tanzim edilip Pariste çıkan Polski resmî ceridesinin 214 ilâ 217 numaraları altında usulüne uygun olarak intişar eden kararname ile Reisicumhurun muhtemel halefi olarak irae edilmiş bulunan eski Senato Reisi Wladislaw Racziewicz Polonya Riyaseticumhur vazifesini deruhde eylemiştir. Kanunu esasinin 19 uncu maddesi mucibince Wladislaw Racziewicz, Paristeki Polonya büyükelçisi Lukasiewicz ile Fransadaki Polonya ordusu başkumandanı Sikorski, Albay Koc, General Burhardt Lucacki ve diğer şahsiyetler hazır bulunduğu halde 30 eylûl 1939 tarihinde yemin etmiştir.

Polonya sefaretinin diğer bir resmî tebliğinde de, Leh hükûmetinin istifası ve General Sikorski'nin reisliğinde yeni kabinenin teşekkülü bildirilmektedir. Başvekil ayni zamanda askerî işler nezaretini de deruhde etmektedir. Hariciye Nezaretine Zaleski, Maliyeye Adam Koc gelmiştir. Diğer üç nazırın daha tayini bildirilmektedir ki, bunlardan birisi sosyalist, ikincisi çiftçi köylü ve üçüncüsü de millî iş partisi azasındandır. Bu suretle yeni hükûmet bir birlik ve millî müdafaa hükûmetidir.

İstihkâmları gezen Japon generali

Berlin 30 (a.a.) — Son zamanlarda şark cephesini ziyaret etmiş olan Japon Generali Kont Terauchi, şimdi garb istihkâmlarını teftiş etmektedir.

Fransadaki Leh ordusu başkumandanlığı

Paris 30 (a.a.) — Parise gelmiş olan Polonya Generali Sikorski, Fransız topraklarında teşekkül etmekte olan Polonya ordusunun başkumandanlığına tayin edilmiştir.

Denizlerde

İki Danimarka vapurunu musadere ettiler

Londra 30 (Hususî) — Alman harb gemileri, İngiltereye mal götürmekte olan iki Danimarka vapurunu musadere ederek Almanyaya götürmüşlerdir.

Şimal limanlarında Alman casus şebekesi!

Kopenhag 30 (a.a.) — İsveç armatörlerinin söylediklerine göre Avrupanın şimal limanlarında geniş bir Alman casus şebekesi faaliyette bulunmaktadır. Bu limanlardan hareket eden bütün İsveç ve Norveç ticaret gemileri Berline bildirilmekte ve Berlinden haber alan tahtelbahirler de bu suretle birçok gemileri torpillemeğe muvaffak olmaktadırlar. Armatörler, Skandinav devletlerinin ticaret filosu için neticesi vahim olabilecek olan casusların bu faaliyetine karşı tedbir alınmasını istemektedirler.

Norveç protesto etti

Stokholm 30 (a.a.) — Norveçin Berlin sefiri Nyland ismindeki ticaret gemisinin Norveçin garb sahilinde torpillenmesini Almanya hükûmeti nezdinde protesto etmiştir. Sefir, Norveç hükûmetinin tazminat istemek hakkını muhafaza ettiğini ilâve etmiştir.

Hollondaya dönen gemiciler

Amsterdam 30 (a.a.) — Boltenhagen ismindeki Alman vapurunun Holandalı mürettebatı. Rusya yolile Holandaya dönmüştür. Harb başladığı zaman Boltenhagen Atlantikte bulunmakta idi.

Vapur, aldığı emir mucibince Murmansik limanına iltica etmiştir. Bremen ve daha bazı Alman vapurları bu limanda bulunmaktadırlar.

Harb raporları

Fransız tebliği

Paris 30 (a.a.) — Umumî karargâh tebliğ ediyor:

Gece, hâdisesiz geçmiştir, Sar'ın garb mıntakasında keşif kolu faaliyeti olmuştur.

... tesviyesi bitirilen bu sahaya ... gelecek olan hangar malzemesi ...

Yazan: *SALÂHADDİN ...*

Nuri Demirağ, muharririmize izahat veriyor

Boş vakti pek az olan «Nuri Demirağ» ı Beşiktaştaki fabrikasının yazı odasında bir öğle saati ele geçirebildim.

İşlek zekâsını, örnek feragatile mezcederek, ömrünün en verimli senelerini vatanın imarı yolunda harcıyan kıymetli iş adamımızla bir müddet dereden tepeden konuştuktan sonra:

— Yeni bir teşebbüsünüzü haber aldık... dedim. Yeşilköyde, büyük bir uçuş meydanı vücude getiriyormuşsunuz?

— Evet!.. Tayyare meydanile telsiz istasyonu arasındaki iki milyon metre murabbaı sahada bir uçuş meydanı tesis edilecektir. Arazinin tesviyesi, bitmek üzeredir. Hangarlar için icab eden malzemeyi Amerikaya ısmarladık. Bunlar gelince inşaata başlıyacağız!

— Ya fabrikanız?

Gülümsiyerek cevab verdi:

— Bütün hızile çalışıyor!.. Dolaşmak ister misiniz?

— Memnuniyetle...

İlk olarak girdiğimiz yer, mühendis ve ressamların çalışma dairesi oldu. Geniş kartonların üzerine iğilmiş genc başlarda, fabrika sahibinin huzuru, ancak hissedilir bir hareket uyandırabildiğine bilhassa dikkat ettim. Herkes, işinin üzerinde idi. Nuri Demirağ birşey sormadıkça kimse ayağa kalkmadı ve izahat vermeğe yeltenmedi. Vitrinlerle birbirinden ayrılan koca salon, şu dakikada bir karınca sessizliği içinde idi. Bu sükûn, belki de karıncalar gibi; cüsselerinden büyük işler başaran genclerin hep bir araya toplanışından ileri geliyordu.

Duvarlara iri harflerle birtakım vecizeler asılmıştı. Onlardan bir tanesini okudum:

«Büyük eserler, lüks hayattan, büyük masraflardan içtinab sayesinde, yapılan büyük tasarruflarla meydana gelir. Şahsî servetler, Türk milletinin heyeti mecmuasınındır; vatanın nef'ine her zaman hasr ve tahsise amade ferdler elinde emanettir. Bunu kimsenin bol bol ve sefahetle sarfetmeğe, israf ve suiistimale hakkı yoktur.»

Nuri Demirağ:

— Ben, dedi, bütün muvaffakiyetimi, kendi elimle karaladığım şu birkaç satırlık yazıya borcluyum. Hayatımda büyük masraflardan daima kaçındım. Çünkü kazandığım parayı, Türk milletinin bir vediası olarak muhafazaya mecbur olduğumu unutmuyorum. Türk milletinin müşterek servetini israf ve sefahetin batağına gömmeğe benim ne hakkım var? Yanımda çalışanlar da, bu düsturu ezber edecek kadar bellemişlerdır.

Nuri Demirağ, bunları anlatırken bir ara durdu ve salonda boşu boşuna yanan lâmbalardan birini söndürerek sözüne devam etti:

— Büyük tasarruflar, çok defa böyle küçük tasarruflardan doğar!

Bundan sonra, Nuri Demirağla birlikte, torna, kaynak, tav, politaj, madenî imalât kısımlarını birer birer dolaştık. Adına tayyare denilen bu sun'î kuşun havada uçabilmesini temin için ne ince teferrüatı hesablamak ve ne derin bir sabırla uğraşmak lâzım geldiğini, bütün bu dönen çarklar ve nasırla kabarmış eller, adeta insanın yüzüne karşı haykırıyorlar.

Nuri Demirağ:

— Bir tayyare, diyor, aşağı yukarı otuz altı bin parçadan mürekkebdir. Telinden kaplamasına, motöründen kanadına ve kuyruğuna kadar, bu otuz altı bin parçayı, -hesablarında bir milimetrenin yüzde biri kadar bile hata yapmamağa çalışarak- yerli yerine koymak ne demektir, düşünün bir kere...

Ve makinelerin hiç susmıyan gürültüsü arasında:

— Meselâ, diye ilâve ediyor, şu köşede gördüğünüz ve belki de oyuncak sandığınız minimini tayyare modelinin bile bir mühendisin gözünün nurundan kaç damlayı ve ömründen kaç uzun günü çaldığını kolaylıkla tahmin edemezsiniz! Fabrikada çalışanlar arasında, bilseniz, ne kabiliyetli Türk gencleri var. Ara sıra içlerinden bazılarına: «Benim küçük Edisonlarım!» diye takılırım. Neler keşfettiklerini ifşa etmeğe mezun olsam, hayretler içinde kalırsınız!

Nuri Demirağın diğer bir vecizesine de madenî imalât dairesinde rastladım. Vecize şu:

«Türk; insan kudretinin yaratabileceği her faydalı şeyi memleket için düşünmeğe, düşündüğünü yapmağa ve başarmağa kadirdir. Yapamamak, yapamadım, yapamam, demek: "Benliğimden, varlığımdan geçtim; aczimi kabul ettim!" demektir.»

Nasıl? İradeyi kuvvetlendirmek için, bundan daha kuvvetli bir cümle aklınıza geliyor mu?..

Beşiktaş tayyare fabrikasının teknik çalışmalarına ve randımanına bu sütunlarda temas etmiyeceğim. Yalnız şu kadarını söyliyeyim ki, daha üç senelik bir mazisi olan bu verimli fabrika, kendisinden beklenilen büyük hizmeti, fazlasile başarmaktadır.

Nuri Demirağ, çalıştırdığı elemanlara karşı olan derin güvenini, kapıdan çıkarken bana şu sözlerle izah etti:

— Bizim çocuklardan gelişi güzel birini çağırıp: «Dünyanın en iyi tayyaresini yapar mısın?» diye sorunuz. Size, mümkün değil: «Yapamam!» cevabını veremez. Çünkü: «Yapamam demek, benliğimden, varlığımdan geçtim! Aczimi kabul ettim!» demektir. Halbuki Türk, âciz değildir ki aczi kabul etsin...

Salâhaddin Güngör

Nafıa müdürleri arasında terfi ve tayinler

Ankara 30 (Telefonla) — Elâzığ Nafıa müdürü Şükrü Taylan Bileciğe, Erzurum transit yolu müdürü Mehmed Ali Anaj Hatay Nafıa müdürlüğüne, Balıkesir Nafıa müdürü Sami Batur Erzurum transit yolu müdürlüğüne, Rize Nafıa müdürü Ağabey Taşdemir Konya yüksek mühendisliğine, Siird Nafıa müdürü Rasih Yoleri Aydın Nafıa müdürlüğüne, Çorum Nafıa müdürü Namık Ünalan merkeze, Mardin Nafıa müdürü Nüzhet Aydın Er Edirne Nafıa müdürlüğüne, Kütahya Nafıa müdürü Ziver Gülersan terfian Elâzığ Nafıa müdürlüğüne, Tokad Nafıa müdürü Mazhar Demirtaş Kütahya Nafıa müdürlüğüne, Trabzon transit yolu şose ve köprüler baş fen memuru Bürhan Fidan Gümüşane Nafıa müdürlüğüne, Çankırı Nafıa müdürü Necmeddin Akyol Konya Nafıa müdürlüğüne, Samsun şose ve köprüler yüksek mühendisi Salâhaddin Onat terfian Samsun Nafıa müdürlüğüne tayin edilmişlerdir.

Çankırı Nafıa müdürü Necmeddin Akyol, İçel Nafıa müdürü Saffeti Muhtar ve Eskişehir Nafıa müdürü Resmi İşeri 80 liradan 90 liraya, Kocaeli Nafıa müdürü Cevdet Onaran, Aydın Nafıa müdürü Feridun İris, Denizli Nafıa müdürü Zekâi Koçak, Manisa Nafıa müdürü Mahmud Yunat, Kastamonu Nafıa müdürü Umran Akan, Trabzon Nafıa müdürü Arif Tunsuğ 70 liradan 80 liraya terfi ettirilmişlerdir.

dönmek niyetind (Hususî) — Alman radlen, şıklaş.. Men itibaren bilûmum İngiliz selerinden birini rinin harb gemisi addedilemaya gidean etmiştir.

...er, damirallık vaziyetten derhal bütün İngiliz ticaret gemilerini haberdar etmiş ve programlarını değiştirmelerini istemiştir.

Alman radyosunun bu neşriyatından Almanyanın denizaltı muharebesini ticaret gemilerine de teşmil etmek istediği anlaşılmaktadır.

Buna sbeb olarak teslih edilen İngiliz ticaret gemilerinin son günlerde tahtelbahirleri batırmaya muvaffak oluşu ileri sürülüyor.

Son pakttan daha ziyade kim istifade etmiş?

Londra, 30 (a.a.) — Kopenhag'da çıkan National Tidende gazetesi, Alman Sovyet paktı ile Hitler'in Sovyetler Birliğine büyük menfaatler temin ettiğini yazmakta ve Stalin'in bu pakttan Hitler'den ziyade müstefid olduğunu ve Hitler'in böyle bir fedakârlıkta bulunmak mecburiyetinde kaldığını ilâve eylemektedir.

Kızılordunun vaziyeti

Londra, 30 (a.a.) — Röyter ajansı bildiriyor:

Sovyet hükûmetinin derhal askeri hareketlere geçmek suretile Almanyaya yardım etmesi vadi ihtimalini tetkik eden Röyter'in askerî mütehassısı bu takdirde böyle bir hareketin Besarabya istikametinde olabileceğini kaydediyor. Kızılordunun herhangi diğer bir hareketine halen imkân bulunamaz. Askerî mahfiller Hindistanın şimal - batı hududundan askeri bir taarruza uğramasını ve garb cephesinde bir Rus yardımı imkânını imkânsız görmektedirler.

Ağahanın mesajı

Londra, 30 (a.a.) Ağahan, Hindistan ve diğer dominyonları müslümanlarına hitaben neşrettiği bir mesajda müslüman menfaatlerine en iyi şekilde hizmetin, İngiltere hükûmetile teşriki mesai etmek olduğunu yazmakta ve kendisile oğlunun İngiltere hükûmetine hizmete âmade bulunduklarını kaydetmektedir.

Gazetelerin neşriyatı

Londra, 30 (a.a.) — İngiliz gazeteleri Alman - Rus paktı üzerinde açık bir vaziyet almaktadır. Matbuat, batı devletlerinin taksimini temhir eden hiçbir barışa razı olmıyacaklarını ve Sovyetler Birliği filen Almanyaya iltihak etse bile tehdidlere asla kulak asmıyacaklarını bildirmektedir.

Almanya ve Sovyet Rusyanın müşterek beyannamesini tetkik eden Times gazetesi şunları yazmaktadır:

«Haddi zatında sulh taarruzu bu kadar muhakkirane bir şekilde yapılmamış olsa bile ona karşı gene şiddetle, gene insafsızca hareket etmek lâzım gelirdi. Çünkü yaptıkları sulh teklifi için kullandıkları kelimeler ne olursa olsun Alman Nazileri kendilerile konuşmak, kendilerile herhangi bir meseleyi karar altına almak için ne imkân, ne de bir hak bırakmamışlardır. Onlar, sözlerine ihanet etmişler ve binnetice herhangi itilâfı mümkün kılabilecek ne kadar şerait varsa hepsini silmiş süpürmüşlerdir. Hitler'le sulh yapmak imkânı mevcud değildir.»

Bundan sonra İngiltere ile Sovyetler arasındaki münasebatı mevzuu bahseden Times gazetesi bu münasebatın ne olacağını ancak hâdisat karar altına alacaktır. demekte ve Stalin'in maksadları açık olmaktan henüz çok uzaktır. Biz Sovyetlerle kavga çıkarmak istemedik, yalnız Sovyetlerin bizimle kavga çıkarmak isteyip istemedikleri henüz tahakkuk etmemiştir. Şimdiki halde muhakkak olan bir şey varsa o da, yeni Rusyanın tamamile hissiz bir surette kendi komşuları olan Slavları, yani Çekleri, Slovakları ve Polonyalıları Alman esareti altına atıvermiş olması keyfiyetidir.» cümlelerini ilâve etmektedir.

Fransada

Reisicumhur Daladye ile görüştü

Paris 30 (a.a.) — M. Lebrun bu sabah üç çeyrek saat kadar Daladye ile görüşmüştür.

Daladye'nin riyaset ettiği konferans

Paris 30 (a.a.) — Başvekil Daladye, bu sabah General Gamelin, Georges Wuillemin ve Darcan ile görüşmüştür.

Daladye'nin nezdinde toplanan konferansa müstemleke kıtaatı erkânıharbiye

da Nazırı Göbbels'in vazifesinden azledilerek bir sanatoryomda hapsedildiğini haber vermektedir.

Muhabire göre, Göbbels, döviz ticareti yaptığından dolayı düşmüştür.

Komünistlere karşı takibat

Paris 30 (a.a.) — Paris, Marsilya, Toulon, Dunkerk ve Lille'de polis komünistlere karşı takibata devam etmektedir.

Pariste Humanite gazetesi idarehanesinde ve Rusyaya iltica eden komünist meb'uslardan Marty'nin evinde araştırmalar yapılmıştır.

250 Alman tevkif edildi

Marsilya 30 (a.a) — Kendilerine gösterilen temerküz kamplarına gitmiyerek Marsilyada saklanmış olan askerlik çağında 250 Alman bu sabah tevkif edilmiştir.

Sulh taarruzunun mahiyeti

Paris 30 (a.a.) «Havas» — Alman - Sovyet «sulh» taarruzu, şimdiye kadar Hariciye Nezaretleri yolile hiçbir resmî teşebbüsü intac etmemişse de, Fransız efkârı bu taarruzun mahiyetine ıttılâ kesbeylemiştir.

Bütün gazeteler, bu «sulh» taarruzu hakkında ayni kat'î lisanı kullanmaktadır.

Petit Parisien gazetesinde, Elie Boris diyor ki:

«Moskova görüşmelerinden çıkacağı çoktanberi beklenen sulh taarruzu, dün, Almanya ve Sovyetler Birliğinin müşterek beyannamesile başlamıştır. Stalin, Molotof ve Ribbentrop, cidden tebrike şayandır. Çünkü, bu taarruz ve bu müşterek beyanname cidden bir şaheserdir. İngilizlerin, Fransızları ve bitarafların bu vesikanın manasını anlamaları ve hakkında bir karar vermeleri için, birkaç satır içinde lâzım gelen herşey mevcud bulunmaktadır.»

Rusyada

Sovyet - Estonya yardım paktı tasdik edildi

Moskova 30 (a.a') — Yüksek Sovyet meclisi Estonya - Sovyet karşılıklı yardım paktını tasdik etmiştir.

Polonya elçiliği memurları

Moskova 30 (a.a.) — Sovyetler Birliğindeki Polonya büyük elçiliği ve konsoloslukları memurları, pek muhtemel olarak pazartesi günü Finlandiya tarikile hareket edeceklerdir. Bunlara, Finlandiya için vize verilmiştir.

Sofya elçiliği

Moskova 30 (a.a.) — Yüksek Sovyet riyaset divanı, Lavrentfev'i Sovyetler Birliğinin Sofya elçiliğine tayin eylemiştir.

İzvestiyaya göre...

Moskova 30 (a.a.) — D. N. B. Gazeteler, başmakalelerini Alman - Sovyet anlaşmasına tahsis etmektedir.

Pravda gazetesi, iki memleket arasında dostane komşuluk münasebetlerinin teessüs etmesinin iki memleket menfaatine uygun olduğunu ve bunun ayni zamanda bütün diğer Avrupa milletleri için de menfaati bulunduğunu tebarüz ettirmekte ve yalnız harbi tahrik etmek istiyenler alarm vaziyetinin ve karşılıklı emniyetsizlik vaziyetinin devamını arzu eylemektedir, demektedir.

İzvestia gazetesine göre, akdedilen anlaşma uzun bir sulh devresinin sağlam esasını teşkil etmektedir. Almanya ve Sovyetler Birliği Avrupada nizam ve emniyetin idamesine bakmayı kendilerine vazife bilmektedirler.

İzvestia, yazısını şöyle bitiriyor:

«Eğer iki memleketin yaptığı sulh hitabı cevabsız kalırsa, harbin devamından doğacak bütün mes'uliyeti İngiltere ve Fransa taşıyacak...»

İtalyada

Papa, Leh kolonisini kabul etti

Londra 30 (Hususî) — Papa, bugün Vatikandaki Leh kolonisini kabul etmiştir. Papa, Leh elçisinin de hazır bulunduğu kabul resmi esnasında kısa bir nutuk irad etmiş ve demiştir ki:

«— Polonyalılar vatanlarının düşmanlarının dahi takdirlerini mucib bir şekilde müdafaa etmişlerdir. Lehistan tarihte müteaddid defalar ölmüş, fakat daima tekrar dirilmiştir. Bu sefer Polonya

Şehir ve...

Altın ayarı

Robe ve tahlil tarife değişiklik yapı...

...ihtikâra geçil...

...mıştır. tarafın... rine oln... mıştır. E... açığını ka... taraftan da beynelmilel vaziyetin ...lzam ettiği askerî masrafları karşılamak içindir.

Gazetelerin neşriyatı

Roma 30 (a.a.) — Röyter bildiriyor: Rus - Alman münasebetleri ve bunun doğu Avrupasındaki tesirleri burada sıkı bir alâka ile ve kararsızlık havası içinde takib edilmektedir.

Gazeteler ve radyolar Sovyetler Birliğinden bahsederken artık «Sovyet» tabirini kullanmamakta ve bu memleketi sadece totaliter bir devlet olarak telâkki etmektedirler.

İtalya «Balkan barış grupunu» daima bir vilâyeti olarak telâkki etmiştir ve Sovyetler Birliği «Panslav blokunun» başına geçmeyi istihdaf ettiği takdirde İtalyan nüfuzu büyük bir akamet kaydedecektir.

Şimdilik alâka Rus - Türk müzakereleri üzerinde toplanıyor. Besarabyanın çok geçmeden Sovyetler Birliği tarafından yutulacağı kanaati gösterilmekte ve fakat Macaristanın tehlikeye gireceği zannedilmektedir. Fakat her ne olursa olsun, Balkanlarda Rus nüfuzunun artması şüphe ve endişeler uyandırıyor.

Ayni zamanda, İtalya gibi katolik olan bir memleket Rusya bahsinde çok hassastır ve Leh yurdunun Sovyetleştirilmek üzere olduğu hakkındaki haberler burada derin bir intıba hasıl etmiştir.

Hulâsa harb, İtalyanın Afrikadaki emellerinin tahakkuku uğrunda kolay bir vasıta olmadığı için arzu edilmemektedir. Bununla beraber bu emellerin muslihane usullerle tatmin edilmemesi için de bir sebeb görülemiyor. Her nekadar birkaç müfrit Almanyanın yanıbaşında harbi çok arzu etmekte ise de, en mes'ul faşist liderleri ve umumiyet itibarile efkârı umumiye ademi müdahale siyasetine taraftar bulunmaktadırlar.

Almanyada

Kabine içtimaı

Berlin 30 (Hususî) — Hitler, bugün kabine içtimaına riyaset etmiştir. Kabine toplantısına ordu erkânile erânıharbiye reisi de iştirak etmiştir.

Rayştağ içtimaa davet ediliyor

Londra 30 (Hususî) — Rayştag meclisi, Alman hükûmetinin bir beyannamesini dinlemek üzere yakında toplantıya çağırılacaktır. İçtima günü henüz belli değildir.

Bir iktısad heyeti Moskovaya gitti

Londra 30 (Hususî) — Almanyanın iktısad mütehassıslarından doktor Şnrun riyaseti altında bulunan bir heyet Moskovaya hareket etmiştir. Alman heyeti, Ribbentrop - Molotof anlaşması ahkâmı mucibince Sovyetler Birliğile Almanya arasında iktısadî ve ticarî münasebatın inkişafını temin edecek tedbirler alacaktır.

Belçikada

Komünist partisinin lâğvı isteniyor

Brüksel 30 (a.a.) — Reksistlerin organı olan Kays Reel gazetesi, bu sabahki nüshasında Belçika komünist partisinin feshini istemekte ve bu partiye mensub olan meb'usların parlamentoda açıkça Moskovanın emrinde bulunduklarını söylemiş olduklarını hatırlatmaktadır.

Bu gazete, şöyle yazmaktadır:

«Kremlin'in ve bilfiil harbe iştirak etmiş olan Rusyanın emrinde bulunan siyasî bir Belçika grupunun faaliyetine daha ziyade müsamaha edilemez.

Esasen bitaraf olmaklığımız dolayısile Rusyanın Belçikada siyasî bir partisi ve matbuatı bulunmasını ve memleketimizde propaganda yapmasını tecviz edemeyiz.»

Rumen Başvekili beyanatta bulundu

(Baştarafı 1 inci sahifede)

ihtiraslarını bir tarafa bırakarak Kral ve millî bayrağımızın etrafında birleşsinler.

Ekalliyetler için, bunlar için devletimizin istihalesi çerçevesi dahilindeki meşru emellerine hürmet ederek haklı ve müsavi muamele istiyoruz.

Şimdiye kadar parlak bir surette gösterdikleri tesanüdden dolayı ekalliyetlere pek ziyade minnettarız.»

Müteakıben Başvekil millete hitaben bir beyanname hazırlamakta olduğunu bildirmiş ve beyanatını:

«— Bütün mes'uliyetlerimizi müdrik bulunuyoruz.»

Cümlesile bitirmiştir.

DOĞUM

Teğmen Hikmet... dünyaya gelmiş ... mi verilmiştir. Yav... ler, ebeveynini ...

...fiatları ihtikâr ihbarları

Ru... Rumanya ... Türkiyed... larak bul... acele bir...

...ka Ticaret Müdürlüğünden, ihtikâr ile mücadele komisyonu dün de toplantılarına devam etmiş ve mühim ihtikâr mevzularından ilki hakkında karar vermiştir. Komisyonun bu kararı tespit olunan bir karpit ihtikâr vak'ası üzerinde olmuştur. Komisyon, ihtikâr yapanlara fiatlarını derhal 1 eylûlden evvelki fiat seviyesine irca etmeleri lüzumunu bildirmiş, ikinci bir kontrol veya hâdisede ihtara lüzum kalmadan sed kararı verileceği tebliğ olunmuştur.

Fiatlara zam yapılamıyacak

Aldığımız malûmata göre, yeni iktısadî korunma kanunundan sonra hiçbir müessese, kendiliğinden fiatlara en ufak bir zam dahi yapamıyacak, zam, ancak mücbir ve mevsuk sebeblerle alâkadar makam tarafından verilecek müsaade ile olabilecektir. Stoklar için 1 eylûl 939 tarihinden evvelki fiatların esas tutulacağı anlaşılıyor. Bundan sonra gelen ve gelecek olan malların vaziyetleri maliyet ve masrafları tetkik olunacak, buna göre fiat müsaadesi verilecektir.

Yeni ihbarlar

Halen ihtikârla mücadele komisyonunun elinde tahkikatı ikmal olunmamış çok mühim ihtikâr mevzuları vardır. Demir ve deri bunların başında gelmektedir. Dün de Ticaret Müdürlüğü makamına memleketimizde uzun senelerdir iş yapan ve halk arasında şöhreti olan Eminönünde bir saat firmasının Avrupadan yeni mal getirtmediği halde saat fiatlarına büyük zamlar yaptığı, yedek parça vermemek suretile halkın elindeki bozuk saatleri ucuz fiatla toplamağa başladığı ve fatura vermekten kat'iyyen istinkâf ettiği ihbar olunmuştur. Bu meselenin de ehemmiyetle tetkikine başlanmıştır.

Malzemei inşaiye fiatları

Malzemei inşaiye fiatlarında ihtikâr olduğu hakkında Mimarlar Birliği tarafından yapılan müracaat üzerinde Ticaret Müdürlüğü ve Ticaret Odası ehemmiyetle duruyor. Dün yeniden piyasada tetkikler yapılmıştır. Filhakika hırdavat denilen kilid, menteşe, kapı tokmağı gibi maddelerde fiat yüksekliği çok bulunmuştur. Kalay fiatlarındaki yükseklik de yüzde 400 ü geçmektedir. Cam fiatları üzerinde yapılan tetkiklerde alelûmum pencere camı olarak kullanılan camlardaki yüksekliğin yüzde 6 - 7 ve nihayet yüzde 10 olduğu, evvelce 800 - 850 kuruşa satılan adi camların sandığının şimdi 875 - 900 kuruşa satıldığı anlaşılmıştır. Evvelce 200 - 220 kuruşa satılmakta olan duble camlar, şimdi gene aşağı yukarı ayni fiata satılmakla beraber müşterinin istediği eb'adda cam bulunmadığı takdirde büyük eb'adda camların kesilmesinden mütevellid verilen zayiatın miktarına göre bir fiat farkı doğmaktadır. Halen piyasada duble camlar az olduğundan bu vaziyet ve yüzde 15 - 30 derecesinde bir fark, ekseriya doğmaktadır. Avrupanın muhtelif memleketlerinden cam gelmeğe başlamış olduğundan bir cam sıkıntısı için korkulmamaktadır. Fakat evvelce yola çıkmış malları hâmil vapurların muhtelif limanlara ilticası, sigorta vaziyetleri ve diğer sebebler dolayısile yüzde 10 - 15, bundan sonra alınacak mallarda da alınacağı memleket ve şeraite göre belki yüzde yüze kadar bir yükseklik olacağı muhakkak görülmektedir.

Bursadaki büyük yangın

(Baştarafı 1 inci sahifede)

büyük bir tehlike atlatılmış ve az zararla böyle bir facianın önüne geçilmiştir. Yangına valimiz Refik Kuraltanla Tümgeneral Vehbi Kocagüncy, Tuğgeneral Mümtaz Ulusoy ve Cumhuriyet Müddeiumumisi Tahsin Tüzer, muavinleri, jandarma kumandanı, Emniyet Müdürü, Belediye erkânı ve askerî yardım müfrezeleri de gelmiştir. Büyük bir askerî kuvvetin yetişmesi üzerine itfaiyenin ve diğer vesaitin gayretleri görülecek bir hal almıştır. Mudanya itfaiyesile Mudanya asfalt yolu şirketinin motorpombu da yangın yerine gelerek çalışmıştır. Askerlerimizin kıymetli ve kahramanca çalışmalarını bizzat kumandanları idare etmiştir. Yangının muhtelif kollarında vali, kumandanlar, jandarma kumandanı, Emniyet Müdürü mesaiyi ahenkli bir şekilde tanzim ve idare etmişler ve Bursa için bir âfet olabilecek yangını durdurmaya muvaffak olmuşlardır. Bazı binalar yıktırılmıştır. Yangının sönmesine kadar orada bulunan Vali şunları söylemiştir:

«— Yangın sahasına geldiğim zaman büyük bir tehlikenin başladığını görmüştüm. Bütün vazife sahiblerini ve bilhassa muhterem kumandanlarının emrile yardıma yetişen büyük askerî kuvvetlerin yüksek gayret ve faaliyetini şükranla takib ettim. Yangın tehdidine maruz evlerin sahiblerini Türklüğe yakışan büyük bir vekar ve metanetle, hiç telâş etmeden devlete ve teşkilâtına inanmanın en canlı bir misalini göstererek beklediklerini gördüm. Halk, kendilerine vazife verilmedikçe en küçük bir heyecan dahi göstermeksizin çalışan resmî teşkilâta güvenini gösteriyordu. Kahraman askerlerimizin ve kendilerine kumanda eden güzide zabitlerimizin ve bütün bu çalışmayı yakından takib ve idare eden generallerimizin, jandarma kumandanı, Emniyet Müdürü, itfaiye kumandanı ve sıralile diğer bütün vazife sahiblerinin gösterdikleri büyük gayret ve faaliyet neticesi olarak Bursa, hakikaten çok büyük bir felâketten kurtuldu. Burada çalışan bütün idare arkadaşlarıma şükranlarımı sunar ve evleri yanmaktan kurtulanlarla beraber muhterem Bursalılara geçmiş olsun derim.

İzmir ve havalisindeki son seylâbın tahribatı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

...ın ve Selçuk devrinden kalma iki taş köprü, Vakıflar İdaresinin yaptırdığı beton bir köprü tamamen yıkılmıştır.

Bir cami, 4 evle mezbaha ve Halkevi binaları kısmen harab olmuştur.

Çay mecrasının iki tarafında bulunan 1/2 kilometre genişliğindeki sahada mevcud bütün meyva ve sebze bahçeleri ve bostanlıklar mahvolmuştur.

Sular şimdi çarşı içinden akmaktadır. Mecra değişmiştir.

Seylâbdan boğularak ölenlerin isimleri şunlardır:

Fırıncı 60 yaşında Raşid Kamas, kahveci 27 yaşında Mehmed Uçarçelik, Salihli 48 yaşında Mustafa Çavuş, Karaoğlu köyünden Halim karısı Fatma...

Bunlardan başka Salihlili Mustafa Çavuşun oğlu 14 yaşında Mehmed yaralıdı...

...ki katır, bir at, iki merkeb ve iki buza telef olmuştur. Birgi nahiyesinin küçük Havlucuk köyünde 12 ev, 10 dam, 2 dükkân, 1 kahve tamamen yıkılmış, 1 ...ın, 1 cami kısmen harab olmuştur.

Ödemişin Beyda nahiyesi dahilinde Büyük Menderes üzerindeki beton köprü yıkılmış ve bir metre kadar şarka yatarak mühim hasara uğramıştır.

...agide nahiyesinde yollar bozulmuş, incir bahçelerinde bulunan mahsul yüzde ...mi nispetinde zarar görmüştür.

Fe... kazası dahilinde de pamuk mahsulüne yüzde 5 nispetinde zarar vardır.

Ekspreste rötar

İzmir 30 (a.a.) — Dün sabah saat 5 te Aydından İzmire gelmesi mutad olan ekspres Nazilli ile Akça istasyonu arasındaki yolun seylâb yüzünden bozulması üzerine ancak dün gece şehrimize gelebilmiştir.

Zelzele mıntakasına gönderilen çadırlar

İzmir 30 (Telefonla) — Dikilide dün gece i... defa zelzele olmuştur. Yeni hasar yoktur. Kızılay tarafından Dikiliye gönderilen 500 çadırdan başka daha 550 çadır gönderilmiştir. Bu çadırlardan 200 tanesi Çemberli nahiyesine, 200 tanesi Bergamaya ve 150 tanesi de Balıkesir vilâyetinin Aaltınova nahiyesine gönderilmiştir.

Kuvvet muvazenesi

(Başmakaleden devam)

dahi şimalden ve garbdan gelecek taarruz ve istilâlara karşı bir nevi emniyet altına almak suretile şimdiki halde evvelce hatır ve hayalde olmıyan bir muvazene manzarası arzetti.

Şimdi daha iyi anlaşılıyor ki Danzig ve Koridor meselelerinden çıkacak harb, eğer Sovyetler Cumhuriyetini fazla nazarı dikkate almıyarak çıkmış olsaydı, Sovyetlerin müdahalesi gene vaki olacak ve o zaman muvazene cebrî şekilde başka bir surette teessüs etmiş bulunacaktı. Şimdi bilhassa Sovyetlerin kendi kuvvet ve himmetlerile teessüs eden ve kendi menfaatlerinin muhafazasını gözönünde tutan bu muvazeneye daha ziyade ehemmiyet verecekleri tabiî görmek lâzım gelir.

Bizce Sovyetlerin müdahalesinden çıkan en mühim nokta budur.

O kadar böyledir ki hele bu şekli asla düşünülmemiş olan Sovyet müdahalesinin muvazeneyi ...ksine ihlâl ettiğini düşünen mahfiller bile vardır, ve bu düşünceyi teyid eden hareketler görüyoruz. İtalyanın Balkanlarda toplu ve kendisini müdafaaya kadir bir huzur ve sükûn teessüs etmesini istiyen son zihniyet tezahürlerini belki bu cümleye ithal etmek kabildir.

Şimdiki muhasım veya muharib zümrelerin hepsi derece derece dost veya normal münasebetler idame eden memleketimiz kendi coğrafî vaziyeti ve milletlerarası vaziyeti itibarile kendi âleminde sulh lehine bir muvazene unsuru olacağı kanaatindedir.

Dünyayı karıştıran büyük keşmekeş arasında biz tarafın halini ve kendi vaziyet ve vazifemizi böyle görüyoruz.

YUNUS NADİ

SPOR

Lik maçları bugün başlıyor

Galatasaray - Fenerbahçe Kadıköyünde karşılaşacak

İstanbul lik maçlarının ilk ve en mühim maçı bugün Kadıköy stadında Galatasarayla, Fenerbahçe arasında yapılacaktır. Bir hafta evvel bir kupa maçı finali için karşılaşan bu iki takımın maçını Galatasaray, Fenerbahçeyi 4 - 0 yenerek kazanmıştı. Fenerbahçenin o maçta çıkardığı en kuvvetli takıma mukabil, Galatasaray müdafii Adnanı sakat olduğu için oynatmamıştı. Her ne şerait içinde olursa olsun, iki kulübün rengi karşı karşıya geldiği zaman azamî heyecan içinde cereyan eden Galatasaray - Fenerbahçe maçı geçen hafta güzel oynayan Fenerbahçenin ağır bir mağlûbiyetile sona ermiş... Bir hafta evvelki neticeye rağmen, bugünkü maçta Galatasarayın kat'î hâkimiyetinden bahsetmeğe imkân yoktur. Birbirleri için her zaman ve her fırsatta daima büyük bir tehlike ve mutlak bir sürpriz içinde cereyan eden Galatasaray - Fenerbahçe maçının bugün de pek tabiî bir neticede ile Fenerbahçenin lehinde bir neticede ile sona ermesi mümkündür. Bu ihtimalden dolayıdır ki bugünkü maç için baştan bir muhakeme ile hüküm vermek doğru değildir. Geçen haftaki maçta bütün taziyiklara rağmen bir tek sayı yapamıyan Fenerbahçe hücum hattının, bugün de Galatasaray müdafaası için başlıbaşına bir tehlike sayılacak bir vaziyette olduğu muhakkaktır. Maçı hangi taraf kazanırsa kazansın, Galatasaray - Fenerbahçe maçı mevsimin en heyecanlı bir oyunu olacaktır. Bugün galibiyeti kendi tarafına çevirecek olan takım, lik şampiyonluğunun yarısını garanti etmiş demektir.

Diğer sahalarda yapılacak oyunların en mühimmi Taksim stadında oynanacak Vefa - Beykoz maçıdır. Her zaman için kuvvetleri müsavi olan bu iki takımdan Beykozun daha idmanlı bir halde olması Millî küme takımı olan Vefa için zor bir vaziyet doğurmuştur.

Beşiktaş takımı, kendi sahasında yapacağı ilk maçı Topkapı ile yapacağı için bu maçın üzerinde fazlaca durmağa imkân yoktur. Bütün takımlara muvaffakiyetler dileriz.

Karagümrük, Galata Gençler berabere kaldı

İkinci küme lik maçı için Taksim stadında yapılan Galatagençler - Karagümrük maçı sıfır sıfıra nihayetlenmiştir.

Hilâl kulübünün teşekkürü

Hilâl spor kulübünden:

Kulübümüzün kurucularından ve yorulmaz azmile çalışan idarecilerinden çok sevgili arkadaşımız ve kudretli büyüğümüz Fethi Başaranın anî ufulile ebediyen aramızdan ayrılması dolayısile gerek telgraf ve gerek mektubla lûtfedilen taziyetnamelere ve cenazesinde hazır bulunmak lûtfunu esirgemiyen sayın Valimiz Bay Lûtfi Kırdar ve eski Vali Bay Muhiddin Üstündağla diğer muhterem zevata ayrı ayrı teşekkürlerimizi arza duygumuz derin ve acı elem imkân bırakmamaktadır. Bizi özürlü saymalarını diler ve bu şükranlarımızın iblâğına muhterem gazetelerinin delâletini saygılarımla rica ederim.

Denizyolları ve limanlarda yapılacak teşkilât

Devlet limanları işletmesi umum müdürü Raufi Manyaslı ile Devlet Denizyolları umum müdürü İbrahim Kemal Baybora bugün Ankaraya gidecekler dir. İki umum müdür Ankarada, her iki idarenin kanunen hazırlanmış olan teşkilât projelerini Münakale Vekâletine vereceklerdir. Bu projelerin birinci teşrin zarfında Büyük Millet Meclisine takdimi lâzım gelmektedir.

Bursa Valisinin teftişleri

Bursa (Hususî) — Vali Refik Kuraltan, beraberinde Maarif müdürü Fâkir Erdem olduğu halde kız muallim mektebi, kız lisesi, san'at mektebi ve bir çok ilkmektebleri teftiş etmiştir. Valimiz, teftiş ettiiğ mekteblerin dersaneleri, atölyeleri, ders vasıtalarile çok meşgul ve alâkadar olmuş, ilkmekteblerin bina vaziyetlerini de tetkik etmiştir.

Valimiz, bilâhare Adliye ve Ceza evini de görerek Mudanya ve Gemliğe giderek bu iki kazada da tetkikat yapmıştır.

Kendi cebini kesmiş, parasının çalındığından bahsediyor

İsak oğlu Marsen adında bir Musevi, dün polise müracaat ederek tramvayda ceketinin ceb üstü kesilmek suretile 38.5 lirasının çalındığını iddia etmiştir.

Fakat ceketin üzerinde yapıaln tetkikatta bu hareketin bizzat kendi tarafından yapıldığı tespit edilmiş ve hakkında icab eden kanunî muameleye tevessül olunmuştur

R... Bu...

Türk... DALGA...
T. A. Q. T. A. P. 12,30 ...

RADYO

Bu aksamki program

Türkiye Radyodifüzyon Postaları

DALGA UZUNLUĞU			
	1639 m.	183 Kcs.	120 Kw
T. A. Q.	19,74 m.	15195 Kcs.	20 Kw.
T. A. P.	31,70 m.	9465 Kcs.	20 Kw

12,30 Program ve memlekete saat ayarı - 12,35 Ajans ve meteoroloji haberleri - 12,50 Türk müziği: (Ankara radyosu küme ses ve saz heyeti), İdare eden: Mes'ud Cemil - 13,30 - 14,30 Müzik: (Küçük orkestra), Şef: Necib Aşkın - 18 Program - 18,05 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri - 18,25 Müzik: (Radyo cazı) - 19 Çocuk - 19,30 Türk müziği: (Fasıl heyeti) - 20,30 Konuşma - 20,45 Türk müzikisi - Okuyanlar: Vecihe, Reşad Erer, Rukiye Sam, Cevdet Kozan. Okuyan: 1 - Safa Çağlar. A - Dede - Acem aşiran şarkı - Dinle sözüm ey dilruba. B - Osman Ağa - Acem aşiran şarkı - Yanar sinem. C - Nikogos - Acem kürdî şarkı - Sevdi gönlüm ey melek sima. D - Mehmed Bey - Acem kürdî saz semaisi. 2 - Radife Erten. A - Salâhaddin Pınar - Eviç şarkı - Göz yaşlarınız. B - İshak Varan - Eviç şarkı - Son ayrılığın matemi. C - Nikogos - Ferahnak şarkı - Bir tıflı yosma eda pek. D - Halk türküsü - Esmer bugün ağlamış. 3 - Muzaffer İlkar. A - Rahmi Bey - Hüseyni şarkı - Aceb nazende şuhsun. B - Bimen Şen - Hüseyni şarkı - Bahçemde lâle var. C - Refik Fersan - Hüseyni türkü - Birkaçı birleşerek. D - Faiz Kapancı - Hüseyni türkü - Aman dağlar canım dağlar. 21,30 Müzik: (Cazband Pl.) - 22 Memleket saat ayarı ve ajans - 22,15 Ajans, spor servisi - 22,25 Müzik: (Cazband Pl.) - 23,25 - 23,30 Yarınki program ve kapanış.

Ankara Borsası 30/9/939

	Açılış	Kapanış
1 Sterlin	5,24	5,24
100 Dolar	129,7025	130,3475
100 Frank	2,96	2,9775
100 Liret	—	
100 İsviçre Fr.	29,355	29,6875
100 Florin	68,9475	69,8675
100 Ravismark	—	
100 Belga	21,925	22,1575
100 Drahmi	—	
100 Leva	—	
100 Cek kronu	—	
100 Zloti	—	
100 Pengo	—	
100 Ley	—	
100 Dinar	—	
100 Yen	—	
100 İsveç Kr.	31,005	31,3775
100 Ruble	—	

Pazar günü gündüz saat 14 te Beşiktaş Suad Park sinemasında Yugoslav, İskoviç ve Habeş Kasım Tafari, Türk pehlivanlarile karşılaşacaklardır. Ayrıca komik İsmail Dümbüllü temsilleri.

DOKTOR
M. Osman Saka
GÖĞÜS VE DAHİLİ HASTALIKLAR MÜTEHASSISI
İstanbul Belediyesi karşısında Sinan Ağa daireleri. Telefon: 23565

GÜNÜN BULMACASI

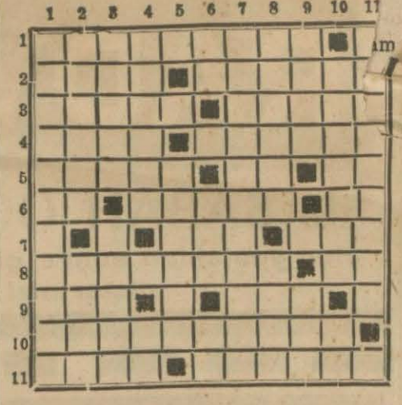

Soldan sağa:

1 — İnkişaf kabiliyeti ahzeden (iki kelime). 2 — Elbisenin bir kısmı, son zelzelenin tahrib ettiği kasabamız. 3 — Ters çevirirseniz «eskiyi yenileme» olur, imtihan. 4 — Kısır, büyük levha. 5 — Umumî, bir soru edatı, yedikleri - mizden. 6— Bir hayvan, kudret, nota. 7— Taçlara takılan tüy, akar sulardan. 8 — Rakının kölesi (iki kelime), eski mabudlardan. 9 — Bacağın bir kısmı, cemi edatı. 10 — Bir şeyi muvakkaten bir yere bırakan (iki kelime). 11 — Mektub, genişliği pek az (iki kelime).

Yukarıdan aşağıya:

1 — Vazgeçen (iki kelime). 2 — Bazı yerlere yapıştırılan küçük kâğıd, çehre, 3 — Kasem, kanunun süt kardeşi. 4 — Bir yerde oturma, genişliğin tersi. 5 — Şaka. 6 — İsim, ufalanmış kaya, bir harfin okunuşu. 7 — Birden dil sahibi olan (iki kelime). 8 — Son, bir sayı. 9 — Büyük anne, geri çevirme. 10 — Bir cins çiçekler (cemi), bir emrin tersi. 11 — Büyük çiviler (cemi).

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	G	E	C	E	Y	A	R	I	S	I	■
2	E	R	A	T	■	Ş	Ü	R	E	K	A
3	L	İ	M	A	N	■	Y	A	L	A	N
4	İ	Y	A	M	■	P	A	S	İ	Ç	■
5	N	E	D	İ	M	■	L	■	S	■	C
6	O	N	A	N	■	F	A	Ş	■	B	E
7	D	■	N	■	S	A	R	I	Y	E	R
8	A	F	■	Ş	A	L	■	K	E	L	E
9	S	A	D	A	K	A	T	■	Ş	A	M
10	I	R	A	K	■	K	A	B	İ	L	E
11	■	E	L	İ	K	A	M	A	L	I	■

Devrek sulh hukuk hâkimliğinden:

Devreğin İsmetpaşa mahallesinden Kara Ahmed oğlu ölü Etem vereseleri karısı Azize ve kızları Hacer ve Mürvet ve oğlu Sadık ve Etem vekili Mehmed Tatbul taraflarından müekkillerinin murisi ölü Etemin Devrek çarşısında kâin sağ tarafı yol, solu Hacı Ali oğlu Hacı Ahmed dükkânı iken halen ekmekçi Ahmed Kara dükkânı ve arkası Hacı Osman ve Hacı Süleyman kerimesi Emine dükkânı iken Mustafa ve Abdullah Ak mağazası ve önü yolla mahdud 20 arşın miktarındaki bir bab ahşab dükkânı 50 senedenberi hüsnü niyetle mutasarrıf bulunduklarından tapuya tesçili talebinde bulunulması üzerine keyfiyetin ilânına karar verilerek mezkûr dükkâna bir hak iddiasında bulunanların mahkeme günü olan 10/10/939 salıdan evvel Devrek sulh hukuk mahkemesine istida ile müracaat eylemeleri lüzumu ilân olunur. (20776)

Dünkü nüshamızın son sahifesinde neşredilen büyük
HASAN Müstahzaratı
ilânının: Hasan Paslanmaz Traş Bıçaklarının fiatı 10 ADEDİ 60 KURUŞ olduğu yazılacak iken sehven (10 adedi 50 kuruş) yazıldığından tavzih ve tashihi keyfiyet olunur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İdare Heyetinden:

1 — Kapalı zarf usulile Meclis ve müştemilâtı kalöriferleri için (iki yüz) ton kok kömürü satın alınacaktır.
2 — Şartnamesi Meclis Daire Müdürlüğünden bedelsiz alınabilir.
3 — Muvakkat teminat miktarı (390 üç yüz doksan) liradır. (Teminat banka mektubu) olacaktır.
4 — Eksiltme 16 birinciteşrin 1939 pazartesi günü saat on beşte Büyük Millet Meclisi İdare Âmirleri heyeti odasında icra kılınacaktır.
5 — Kapalı zarfların ihale günü saat (14) e kadar makbuz mukabilinde tevdi edilmesi lâzımdır.
6 — Talibler 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesikaları birlikte getireceklerdir. (7829)

Kütahya Vilâyetinden:

Vilâyet Memleket hastanesi için mubayaa edilecek 90 kalem ilâc açık eksiltmiye konulmuştur.
1 — İlâçların muhammen bedeli 2228 lira 50 kuruştur.
2 — İhale 17/10/939 salı günü saat 15 te Kütahya Vilâyeti Daimi Encümeni huzurunda yapılacaktır.
3 — Şartnamesi hergün Daimi Encümen kaleminde görülebileceği gibi şartnamesile ilâc listelerinden birer sureti Ankara ve İstanbul Vilâyetleri Sıhhat ve İçtimai Muavenet Müdürlüklerine de gönderilmiş olduğundan arzu edenler mezkûr Müdürlüklere müracaatle görebilirler.
İsteklilerin mezkûr gün ve saatte muvakkat teminatlarile Vilâyet Daimi Encümenine müracaatleri ilân olunur. (7826)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

I — Şartname ve nümunesi mucibince 10 milyon aded bira şişesi kapsülü kapalı zarf usulile eksiltmiye konmuştur.
II — Muhammen bedeli, beher bin adedi 260 kuruş hesabile (26000) lira, muvakkat teminatı (1950) liradır.
III — Eksiltme 2/X/939 pazartesi günü saat 15 te Kabataşta Levazım ve Mubayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.
IV — Şartnameler hergün Levazım şubesi veznesinden ve Ankara, İzmir Başmüdürlüklerinden 130 kuruş mukabilinde alınabilir.
V — Münakasaya iştirak edecekler mühürlü teklif mektublarını kanuni vesaikle % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek kapalı zarflarını ihale günü eksiltme saatinden bir saat evvel mezkûr Komisyon Başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (7208)

ş yapayim derken...

N. Tapman

Belâgatinizin uyandırdığı heyecanın cuşu huruşu içinde, kulübden çıktığım zaman bu sihirli sözlerinizin tesiri altında, saatlerce hareketsiz, düşündüm durdum. Ne doğru, ne makul, ne reddi kabil olsözler onlar.. İktısadî buhran içbir zaman bu kadar akul, bu derece müeceğini aklımdan gedebiyatımıza dair o- da öteaha az

Yatılı B SELER
Arnavudköyünde addesinde Çifte Saray
Kayıd için hergün saat ondan on ... adar Çifte Saraylarda Okul Direktörlüğüne müracaat İstiyenlere mekteb tarifnamesi gönderilir. Telefon: 36.210.

Serbest bırakılan mevkuf sevincinden ağladı

Yedikule civarında Eminin mandırasından bir saatle bir orak aşırdığı iddiasile İkincicezada mevkuf olarak muhakeme edilen Cavidin mul...

Cavid, bunları kend... söylüyordu. Güren de... dece jandarma karako... zabıt vardı. Bu za... rakolunda Cav... öp, affet...

Jean
Meşhu
def
...kul ve Lise
...erde olmak üzere

Musiki Gd. Erbaş Hazırlama Orta Okuluna Talebe Alınıyor

1 — Ankara Riyaseticumhur bando heyeti binasındaki Musiki Gedikli Erbaş Hazırlama Orta Okuluna yatılı ve parasız olarak talebe alınmağa başlanmıştır.
2 — Okulun tahsil derecesi ortadır. Ayrıca da mesleki dersler okutulacaktır.
3 — Kaydı kabul şartları:
A — Beş sınıflı ilk okulu bitirmiş olmak.
B — Vücudünün teşekkülâtı düzgün ve ahenkli sıhhati yerinde olmak.
C — Ağız, diş, parmak teşekkülâtları musikiye elverişli olmak (dişleri tamam, ağız düzgün, elleri tabii).
D — Kendisi ve ailesi kusursuz bir ahlâk ve seciye sahibi olmak.
E — Terki tahsil müddeti iki seneden fazla olmamak.
F — 14 - 17 yaşında olmak ve yaşlara aid boy ve ağırlıkta bulunmak.
G — Evvelce gördüğü tahsil derecesini gösterir şehadetname veya tasdiknameyi haiz bulunmak.
H — Gedikli okuldan dersten, vukuatten, sağlık durumlarından çıkarılmış olmamak.
İ — Şehirli olmak ve musikiye hevesli bulunmak.
4 — Bu şartları taşıyanlar bulundukları yerlerin askerlik şubelerine müracaat edecekler ve askerlik şubelerinde bulunan askeri lise, orta okullara gedikli erbaş hazırlama orta okullarına aid kaydı kabul şartları da yazılı, vesikaları tamamlayıp şube yolile Ankarada Askeri Liseler Müfettişliğine göndereceklerdir.
İstidalarda adresler sarih olacaktır. İstekliler çağrılmadıkça bulundukları yerlerden hareket etmiyeceklerdir.
5 — Kaydı kabul için askerlik şubelerine müracaat 20 birinciteşrin 939 tarihine kadar devam edecektir. (7917)

Gayrimenkul Satış İlânı

İstanbul Emniyet Sandığı Direktörlüğünden:

Bay Ahmedin 9955 hesab numarasile Sandığımızdan aldığı (15000) liraya karşı birinci derecede ipotek edip vadesinde borcunu vermediğinden hakkında yapılan takib üzerine 3202 No.lı kanunun 46 ncı maddesinin matufu 40 ncı maddesine göre satılması icab eden Sirkeci civarında Hocapaşa mahallesinin Hüdavendigâr caddesinde (Tramvay caddesi) eski 36, 36 Mü. 38 yeni 17, 19, 19/1, 7 en yeni 17, 19, 19/1, 19/2 kapı, 20 ada, 1 parsel No.lı kahve ve dükkân ve bodrumu havi kârgir Reşadiye otelinin tamamı bir buçuk ay müddetle açık arttırmıya konmuştur. Satış Tapu sicil kaydına göre yapılmaktadır. Arttırmıya girmek istiyen (1800) lira pey akçesi verecektir. Milli bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur.

Birikmiş bütün vergilerile Belediye resimleri ve Vakıf icaresi ve taviz bedeli ve tellâliye rüsumu borcluya aiddir. Arttırma şartnamesi 6/10/939 tarihinden itibaren tetkik etmek istiyenlere Sandık Hukuk İşleri Servisinde açık bulundurulacaktır. Tapu sicil kaydı vesair lüzumlu izahat da şartnamede ve takib dosyasında vardır. Arttırmıya girmiş olanlar, bunları tedkik ederek satılığa çıkarılan gayrimenkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve itibar olunur. Birinci arttırma 17/11/939 tarihine musadif cuma günü Cağaloğlunda kâin Sandığımızda saat 10 dan 12 ye kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tercihan alınması icab eden gayrimenkul mükellefiyetile Sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttıranın taahhüdü baki kalmak şartile 2/12/939 tarihine musadif cumartesi günü ayni mahalde ve ayni saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmada gayrimenkul en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. Hakları Tapu sicillerile sabit olmıyan alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiblerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müspitelerile beraber dairemize bildirmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicillerile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin 938/935 dosya numarasile Sandığımız Hukuk İşleri Servisine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

DİKKAT

Emniyet Sandığı: Sandıktan alınan gayrimenkulü ipotek göstermek istiyenlere muhammin lerimizin koymuş olduğu kıymetin % 40 ını tecavüz etmemek üzere ihale bedelinin yarısına kadar borç vermek suretile kolaylık göstermektedir. (7929)

Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğü ilânları

MUDANYA HATTI KIŞ TARİFESİ

İstanbuldan 3 birinciteşrin 939 salı sabahı kalkacak postadan itibaren Mudanya hattında kış tarifesi tatbikına başlanacaktır. Kış tarifesine nazaran postalar İstanbuldan pazar, pazartesi ve salı günleri saat 9,50 de çarşamba, perşembe ve cuma günleri saat 15,00 te ve cumartesi günleri saat 13,30 da kalkacaklardır. Bu suretle çarşamba, perşembe ve cuma günleri öğle üzeri Mudanyadan gelecek lerin aynı gün saat 15,00 te Mudanyaya dönmeleri temin edilmiştir. (7924)

İstanbul P. T. T. Müdürlüğünden:

Tophane P. T. T. merkez binası bir kısım tamiratı pazarlığa konulmuştur. Pazarlık 11/10/939 çarşamba saat 15 te B. Postahane binası birinci katta P. T. T. müdürlüğü odasında toplanacak alım satım komisyonunda yapılacaktır. Keşif bedeli 269 lira 93 kuruş, muvakkat teminatı 21 liradır. İsteklilerin keşif ve şartnamelerini görmek ve muvakkat teminatlarını yatırmak üzere çalışma günlerinde mezkûr müdürlük idari kalem levazım kısmına, pazarlık gün ve saatinde de idarelerinden almış oldukları vesikalara istinaden bu işe benzer iş yaptıkları hakkında pazarlık gününden en az sekiz gün evvel İstanbul Vilâyetinden alınacak ehliyet vesikası ve muvakkat teminat makbuzile birlikte komisyona müracaatleri. (7814)

Biçki Dersleri

Biçki Profesörü Şükrü Canalın kadın terziliğini hocasız öğreten 3 cildden ibaret Biçki dersleri kitablarını - Biçki yurdları ve akşam san'at mektebleri öğrenci ve öğretmenleri, zabit ve memur ailelerile bütün aile kadınlarının daima yanlarında bulundurmaları lâzımdır, terziye, hocaya ihtiyac bırakmaz, kolaylıkla anlaşılır ve her modele tatbik olunur. 3 cildi birden (5) liradır. (Perakende birinci cildi 2, ikinci ve üçüncü cildleri ikişer buçuk liradır.) Bedeli gönderildiğinde posta ile gönderilir.
Satış yeri: Beşiktaş Dikiş Yurdu. Vişnezade Dibekçikâmil sokak No. 1/2

İstanbul Nafıa Müdürlüğünden:

Açık eksiltme suretile ihalesi takarrür eden (1025,46) lira keşif bedelli Gureba hastanesi nisaiye kliniği bitirme işlerinin muayyen olan gün ve saatte ihalesi yapılamadığından (2490) sayılı kanunun 43 üncü maddesi mucibince bu işin ihalesi tekrar 6/10/939 cuma günü saat 15 te İstanbul Nafıa Müdürlüğünde pazarlıkla yapılacaktır.
A — Bu işe aid keşif, şartname ve projeleri dairesinde görülecektir.
B — Muvakkat teminat (77) liradır.
İsteklilerin en az bir taahhüdde (1000) liralık bu işe benzer iş yaptıklarına dair idarelerinden almış oldukları vesikalarla 939 yılına aid Ticaret Odası vesikalarile birlikte eksiltme günü olan 6/10/939 cuma günü saat 15 te gelmeleri. (7744)

İzmir Telefon Müdürlüğünden:

1 — İdare ihtiyacı için dokuz kalem telefon hat inşaat malzemesi açık eksiltme ile satın alınacaktır. Bunların miktar ve evsafı şartnamelerinde yazılıdır.
2 — Muhammen bedeli (1643) bin altı yüz kırk üç lira, muvakkat teminatı 123.23 lira olup eksiltmesi 4 ilkteşrin 1939 çarşamba günü saat 11 de İzmir Telefon Müdürlüğü binasında müteşekkil Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.
3 — İstekliler, muvakkat teminat makbuzu veya banka mektubu ve diğer kanuni vesaikle mezkûr gün ve saatte Komisyona müracaat edeceklerdir.
4 — Şartnameler ... gün İzmir ve İstanbul Telefon Müdürlüklerinde parasız verilecektir. (6297)

Teknik
Mühendis kısmı, ...tihanları teşrinievvel ...sında yapılacaktır.

T A
Hergün bird...
Çeşme S.

Türk ...
Cemiyetimizin ...
18,30 da Beyoğlu...
azanın teşrifleri ...

Gay...
Beyoğlu Di...
Terekesine ... gırdıç Firenkyan...
Çöplük yeni K...
eski 14, 16 yeni...
depolar açık art...
10 da satılacakt...
ikinci arttırması 16/11/939 tarihine müsadif perşembe günü saat 10 da icra edilecektir. Tellâliye resmi, ihale pulu, taviz bedeli müşterisine aid olup satış gününe kadar vergiler terekeye aiddir. Tamamının kıymeti 58764 liradır. Arttırmıya girebilmek için kıymetinin yüzde yedi buçuk nispetinde pey akçesi yatırmak lâzımdır. Kadastro masrafı da müşteriye aiddir.
Tafsilât:
227 numaralı Firenkyan hanı olup kârgirdir. Çift kanadlı demir kapıdan girilince zemini mermer döşeli bir taşlığa ve buradan çift kanadlı bir camekândan zemini renkli çini döşeli ikinci bir taşlığa girilir bu taşlıktan mozayik ve demir parmaklıklı ve küpeşteli merdivenle katlara çıkılır merdiven altında camekânla ayrılmış bir kahve ocağı vardır. Elektrik ve su tesisatı mevcuddur
Birinci kat: Bir koridor üzerinde 1 ilâ 7 numaralı odaları havi bir de camekânla ayrılmış helâsı vardır.
İkinci kat: Bir koridor üzerinde 8 ilâ 14 numaralı odaları havi olup iki helâsı vardır.
Üçüncü kat: Bir koridor üzerinde 15 ilâ 22 numaralı odaları havi olup camekânla ayrılmış bir helâsı vardır.
Dördüncü kat: Bir koridor üzerinde 23 ilâ 30 numaralı odalar olup camekânla ayrılmış bir helâsı vardır.
Beşinci kat: Bir koridor üzerinde 31 ilâ 38 numaralı odaları havi olup camekânla ayrılmış bir helâsı vardır.
Altıncı kat: 39 ilâ 40 numaralı odaları havi çatı katıdır. Burada bir helâ vardır.
Hanın altındaki dükkân: Filips atelyesi olarak kullanılmaktadır.
227/1 depo: Tamamen kârgir içinde ahşab bir merdivenle çıkılır ve ahşab döşemeli salon halinde bir katı vardır. Mesahai sathiyesi 144 metro murabbaıdır.
225 numaralı depo: Tamamen kârgir, mesahai sathiyesi 168 metro murabbaıdır.
223 numaralı depo: Kârgir olup bronz fabrikası olarak kullanılmakta olup mesahai sathiyesi 243 metro murabbaıdır.
İsteklilerin yukrıda gösterilen gün ve saatte Beyoğlu Dördüncü Sulh Hukuk Mahkemesine müracaat etmeleri, gezmek istiyenlerin han kapıcısına müracaat etmeleri ilân olunur. (937-68)

Yozgad Memleket Hastanesi Baştabibliğinden:

Hastanemizin 40 lira aylık ücretli ahçıbaşılığı münhaldir. Lâzım olan şartları haiz olanların Yozgad Sıhhat Müdürlüğüne istida ile müracaatleri ilân olunur. (7824)

T. İŞ BANKASI
1939 Küçük Cari Hesablar İkramiye Plânı
32.000 Lira Mükâfat
Kur'a keşide tarihleri: 1 Şubat, 1 Mayıs, 26 Ağustos, 1 Eylûl, 1 İkinciteşrin
İKRAMİYELER

1	aded	2000 liralık	—	2,000 Lira
5	»	1000 »	—	5,000 »
8	»	500 »	—	4,000 »
16	»	250 »	—	4,000 »
60	»	100 »	—	6,000 »
95	»	50 »	—	4,750 »
250	»	25 »	—	6.250 »
435				32,000

T. İş Bankasına para yatırmakla, yalnız para biriktirmiş olmaz, ayni zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

Bu on yılı bana ta[illegible] şattın, sana mir[illegible] dönmek niyeti[illegible] len, şıklaş.. M[illegible] selerinde[illegible]

[illegible]si addediyorlar

(Hususi) — Alman radyosundan itibaren bilûmum İngiliz [illegible] rinin harb gemisi addedileceğini ilân etmiştir.

[illegible] maya [illegible]rallık vaziyetten derhal bütün İngiliz ticaret gemilerini haberdar etmiş v[illegible] programlarını değiştirmelerini istemiştir.

Alman radyosunun bu neşriyatınd[illegible] Almanyanın denizaltı muharebesini ti[illegible] ret gemilerine de teşmil etmek istediği [illegible] laşılmaktadır.

Buna sbeb olarak teslih edilen İng[illegible] ticaret gemilerinin son günlerde ta[illegible] bahirleri batırmaya muvaffak oluşu [illegible] sürülüyor.

Son pakttan daha ziyade [illegible] istifade etmiş?

Londra, 30 (a.a.) — Kope[illegible] çıkan National Tidende gazetesi, [illegible] Sovyet paktı ile Hitler'in Sovyetl[illegible] liğine büyük menfaatler temin ettiğ[illegible] makta ve Stalin'in bu pakttan Hi[illegible] ziyade müstefid olduğunu ve [illegible] böyle bir fedakârlıkta bulunma[illegible] yetinde kaldığını ilâve eylem[illegible]

Kızılordunun [illegible]

Londra, 30 (a.a.) [illegible] bildiriyor: [illegible]

[illegible] mahkemesinden: 939/[illegible]39

Çorlunun [illegible]amehmed köyünd[illegible] Hasan kızı Şükriyenin kocası ayni köyden Ahmed oğlu Mehmed aleyhine açtığı boşanma davasının yapılan duruşmasında adı geçen Mehmedin ikametgâhının meçhuliyeti hasebile 18/7/939 salı günü saat 15 te Çorlu asliye hukuk mahkemesine gelmesi, aksi takdirde muhakemenin gıyabında bakılacağına dair 18/6/939 tarih ve 5423 sayılı Cumhuriyet gazetesile muayyen günde mahkemeye gelmesi için ilânen tebligat ifa edildiği halde gelmediğinden davacının talebile müddeaaleyh Mehmed hakkında ittihaz olunan gıyab kararının [illegible] nen tebliğine ve muhakemenin 10/10/939 salı günü saat 10 a bırakılmasına karar verilmiş olduğundan yevmi mezkûrda müddeaaleyh Mehmedin Çorlu asliye hukuk mahkemesine gelmesi, aksi takdirde muhakemenin gıyabında intaç edileceği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (7901)

[illegible]nsantre Türk gıdasını en kolay, ucuz [illegible]ütün yurddaşlara takdime hazırlanıyor.

İstanbul Defterdarlığından:

	Muhammen keşif bedeli Lira K.
Defterdarlık binası içinde yapılacak halaların tamirat ve tadilât işi.	1476 86

Yukarıda yazılı tamirat işi 2/11/939 perşembe günü saat 14 e kadar pazarlıkla eksiltmiye konulmuştur. Taliblerin % 7,5 pey akçelerini vakti muayyeninden evvel yatırıp bu müddet zarfında haftanın pazartesi ve perşembe günleri Defterdarlık Millî Emlâk Müdürlüğündeki Eksiltme Komisyonuna müracaatleri. (7918)

Hiddet, merak, korku, kaza neticesi bayılanları, göğsünde boğazında sıkıntı hissedenleri, yürek çarpıntısı çekenleri 20 damla

NEVROL CEMAL

derhal ferahlandırır. Sinirleri yatıştırır. 20 senedir herkesin tanıdığı bu ilâcı kullanıp da memnun olmıyan yoktur. Evinizde, mutlaka bulundurunuz.

İstanbul Nafıa Müdürlüğünden:

Açık eksiltme suretile ihalesi takarrür eden (7399,57) lira keşif bedelli İstanbul Teknik Okulu tedrisat binası zemin kat tecrid işlerinin muayyen olan gün ve saatte ihalesi yapılamadığından (2490) sayılı kanunun 43 üncü maddesi mucibince bu işin ihalesi tekrar 6/10/939 cuma günü saat 14 te İstanbul Nafıa Müdürlüğünde pazarlıkla yapılacaktır.

A — Bu işe aid keşif, şartname ve projeleri dairesinde görülecektir.

B — Muvakkat teminat (555) liradır.

İsteklilerin en az bir taahhüdde (5000) liralık bu işe benzer iş yaptıklarına dair idarelerinden almış oldukları vesikalarla 939 yılına aid Ticaret Odası vesikalarile birlikte eksiltme günü olan 6/10/939 cuma günü saat 14 te gelmeleri. (7746)

YÜCE, GÖRGÜLÜ VE TECRÜBELİ

BİÇKİ DİKİŞ YURDU

Tesis Müdürü: ELENİ ÇORBACIOĞLU

En son ve çok kolay bir usulle Fransız lüks metodla iyi dikiş bilenlere 3 ay, az dikiş bilenlere 6 ay, hiç bilmiyenlere 9 ay, tayör, tuvalet, roblar, provasız japoneler, beyaz çamaşır, pijama, erkek kostümü ve reğlân pardesü dersleri bayanlara verilir. Yüce Kültür Direktörlüğünden musaddak şehadetname verilir. Kayıd devam ediyor. Adres: Kumkapı Kadirga cad No. 98.

Millî Müdafaa Vekâletinden:

Vekâlet tercüme şubesine bir ingilizce mütercimi alınacaktır. Ayni zamanda iyi fransızca bilen tercih olunur. Yapılacak imtihanda ehliyeti sabit olunca bidayette verilecek ücret 160 liradır. Bu ücret gösterilecek mesai ile (210) liraya kadar çıkarılabilir. Talib olanların hal tercümeleriel birlikte Vekâlete birer istida ile müracaatleri ilân olunur. «512» (7836)

TÜRK TİCARET BANKASI A. Ş.

KURULUŞ TARİHİ 1919

Tamamen yatırılmış sermayesi: **T. L. 2.200.000**

Merkezi: ANKARA

Her nevi BANKA muameleleri

Dahilde ve hariçte muhabirleri vardır

Telgraf adresi:

Umum Müdürlük: **TÜRKBANK**

Şubeler: **TİCARET**

ay vade ile kefaletsiz olarak satmaktadır. Anadoludan ayni şeraitle sipariş kabul etmekteyiz.

Mahmudpaşa Kürkçü Han içerisinde

BEYKO Teefon 21685

Dr. Suphi Şenses

idraryolları hastalıkları mütehassısı

Beyoğlu, Yıldız sineması karşısı Lekler apartıman. Fakirlere parasız. Tel. 43924

İstanbul Levazim Amirliği Haricî askerî kıtaatı ilânları

Cinsi	Kilo
Arpa şehriyesi	9,600
Kırmızı mercimek	19,200
Bulgur	67,000
Pirinç	30,000
Fasulye	65,000
Nohud	48,000
Makarna	48,000
Patates	96,000
Sadeyağı	24,000
Sabun	18,000
Yemek tuzu	38,400
Soğan	24,000
Domates salçası	3,600
Toz şeker	8,000
Çekirdeksiz üzüm	8,000

Yukarıda miktarları yazılı erzak Edirnede ambara teslim şartile 2/10/939 günü saat 14 te Edirnede Kor Satınalma Komisyonunda alımına başlanacaktır.

İsteklilerin belli gün ve saatte Edirnede Komisyonda bulunmaları. «521» (7915)

A. ÇEHOF

HAYDAR RIFAT

işler tıkırında gidiyor

Yeni çıktı. Fiatı 35 kuruştur. Kitabcılardan arayınız.

İLÂN

Osmanlı Bankası

«AİLE SANDIĞI» piyangosu

Memlekette tasarruf fikrini teşvik için Osmanlı Bankası tarafından ihdas edilen «AİLE SANDIĞI» piyangosunun ikinci keşidesi 25 eylûl 1939 tarihinde Noter huzurunda icra edilmiştir.

Birinci ikramiye olan T.L. 1000.-nı, Giresun Osmanlı Bankası müşterilerinden biri kazanmıştır.

Diğer 4 aded 250 şer Türk liralık ikramiyeleri Bursa, Gazianteb, İzmir ve Yenicami şubelerimizdeki müşterileri - miz almıştır.

T. L. 100, T. L. 50 ve T. L. 25 liralık ikramiyeler, İstanbul, Ankara ve diğer şubelerde bulunan muhtelif tevdiat eshabına isabet etmiştir.

İşbu piyangonun gelecek keşidesi 25 mart 1940 tarihinde yapılacaktır.

TAKSİTLE

Bayanlara mahsus 14 ayar altın saatlerin, en son moda siyah tilkiler, yakalar ve pelerinlerin çok zarif yeni çeşidleri gelmiştir.

Sirkecide Liman hanı Sırasında Yelkenci hanında No- 8

DİKKAT

Azimet dolayısile acele kiralık ev

Modada Yoğurtçuçeşme caddesinde 17 numaralı, telefon, elektrik, havagazi, terkos tesisatını havi, havadar, taksimatı mükemmel, kuyu ve sarnıçlı güzel kullanışlı olan bu ev kiralıktır.

Her gün sabahtan akşama kadar gezdirilir.

Üzüm mevsimindeyiz

Üzümden faide görmek, hastalığınızı gidermek isterseniz:

PROFESÖR GENERAL Dr. BESİM ÖMER AKALIN'ın

ÜZÜM

Üzümle Tedavi

risalesini okuyunuz Fiatı 50 kuruştur.

*Sahib ve Başmuharriri: **Yunus Nadi***

Umumî neşriyatı idare eden yazı işleri Müdürü: [illegible]met Münif Ülgen

[illegible] [illegible]aası

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizm

Nevralji, Kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser

icabında günde 3 kaşe alınabilir.

Her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

Diyarbakır Nafıa Müdürlüğünden:

1 — Kapalı zarf usulile eksiltmiye konulan iş: 17882,78 lira keşif bedelli B. U. Müfettişlik yolları ikmali inşaatı.

2 — Bu işe aid evrak şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi

B — Mukavele projesi ve resimler. keşif

C — Ek hususî ve fennî ve şoseler umumî, fennî şartnameleri

D — Bu evrak Diyarbakır Nafıa Dairesinde görülebilir.

3 — Bu işin ihalesi 13/10/939 cuma günü saat onda Nafıa Dairesinde yapılacaktır.

4 — Eksiltmiye girebilmek için 1341,21 liralık muvakkat teminat vermek, aşağıdaki vesikaları ibraz etmek lâzımdır:

A — Bu işin eksiltmesine girebilmek için ehliyet vesikası

B — 939 mali yılına aid Ticaret Odası vesikası.

5 — Taliblerin 13/10/939 cuma günü ihale saatinden bir saat önce Komisyon Reisliğine teklif mektublarını makbuz mukabilinde vermeleri. Posta gecikmeleri kabul edilmez.

6 — 4 üncü maddenin «A» fıkrasındaki ehliyet vesikası eksiltmiye çıkarılmış olan hangi iş için istenildiği açıkça yazılmak suretile eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel bir istida ile Vilâyetten istenilecek ve bu zaman zarfında vesika talebinde bulunmıyanların eksiltmiye giremiyecekleri. (7651)

KANZUK

SAÇ EKSİRİ

Komojen

Saçları besler, köklerini kuvvetlendirir, dökülmesini önler, kepeklerini giderir.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

Beyoğlu — İstanbul

Komojen

Çanakkale Nafıa Müdürlüğünden:

1 — Kapalı zarf usulile eksiltmiye konulan iş: Çanakkale Vilâyeti Ezine kazası dahilinde yeniden yapılacak hastane binası inşaatı olup bedeli keşfi 72923 lira 2 kuruştur.

2 — Bu işe aid evrak şunlardır.

A — Plân

B — Eksiltme şartnamesi

C — Hususî ve fennî şartname

D — Fiat bordrosu, mesaha cetveli, keşif hulâsası

E — Mukavele projesi

F — Bayındırlık işleri genel şartnamesi

L — Tesviyei türabiye ve kârgir inşaata aid fennî şartname

İ — Dahilî elektrik tesisatile sıhhî tesisata aid umumi, fennî şartname

3 — İhale 9/10/939 tarihine raslıyan pazartesi günü saat 15 te Nafıa Müdürlüğü binası içinde toplanacak Komisyon huzurunda yapılacaktır.

4 — Eksiltmiye girebilmek için taliblerin en az 40000 liralık bir bina yaptığına dair vesika ile «4896» lira «95» kuruşluk muvakkat teminat ve ihale gününden 8 gün evvel Çanakkale Vilâyet makamına müracaatle alacakları ehliyet vesikalarını ve Ticaret Odası vesikasının Komisyona verilmesi lâzımdır.

5 — İnşaat müddeti işe başlama tarihinden itibaren 270 iş günüdür.

6 — Teklif mektublarını yukarıda yazılı gün ve saatten bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyona vermeleri lâzımdır.

7 — Posta ile gönderilecek mektubların ihale günü saat 14 e kadar Komisyona gelmiş olması şarttır. Postadaki gecikmeler kabul edilmez. (7425)

iki doktor aranıyor

Nazilli Basma Fabrikasından:

Nazillide kâin Basma Fabrikası için 200 lira aylık ücretli Dahiliye mütehassısı bir doktorla, 170 lira aylık ücretli bir operatöre ihtiyac vardır.

Taliblerin, şimdiye kadar çalıştıkları yerlerden almış oldukları hizmet vesikaları, birer fotoğraf ve tercümei hal varakalarile birlikte Nazilli Basma Fabrikası müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur.

İzmir Telefon Müdürlüğünden:

1 — İdare ihtiyacı için alınacak «Nife» si 1,5 tipindeki 60 aded akimülâtör açık eksiltmiye çıkarılmıştır.

2 — Muhammen bedeli (600) altı yüz lira, muvakkat teminatı 45,— lira olup eksiltmesi 4 ilkteşrin 1939 çarşamba günü saat 15 te İzmir Telefon Müdürlüğü binasında müteşekkil Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

3 — İstekliler, muvakkat teminat makbuzu veya banka mektubu ve diğer kanunî vesaikle mezkûr gün ve saatte Komisyona müracaat edeceklerdir.

4 — Şartnameler hergün İzmir ve İstanbul Telefon Müdürlüklerinde parasız verilecektir. (6298)